

Lietuvos Respublikos prezidentas Valdas Adamkus pradeda 2007 metų liepos 8 d. Lietuvos Dainų šventę "Būties ratu" pasveikinimo žodžiu, primindamas šių švenčių didžiulę reikšmę lietuvių tautos išlikimui.

www.president.lt

TARPTAUTINĖ KONFERENCIJA DĖL ARTIMŲJŲ RYTŲ TAIKOS DERYBŲ?

Londonas, liepos 16 d. (ELTA). Jungtinių Valstijų prezidentas George W. Bush ragina surengti tarptautinę konferenciją, per kurią būtų aptarta, kaip atnaujinti taikos derybas tarp Izraelio ir Palestinos, pranešė *BBC*. Pasiūlytas susitikimas turėtų vykti šiais metais. Jame turėtų dalyvauti JAV, Izraelis ir kai kurios arabų šalys.

Kalbėdamas Baltuosiuose rūmuose G.W.Bush taip pat paskelbė apie 190 mln. JAV dolerių finansinę pagalbą Palestinos prezidentui Mahmoud Abbas.

Kiek anksčiau Izraelis paskelbė paleisias 250 palestiniečių kalinių.

Analitikai tvirtina, kad šie JAV ir Izraelio sprendimai priimti, siekiant sustiprinti M.

Abbas pozicijas, kurio vadovaujamas judėjimas "Fatah" neseniai prarado Gazos ruožo kontrolę, kurią perėmė islamistų judėjimas "Hamas". Palestinos prezidentas M.Abbas pastaruoju metu taip pat užsiminė norįs atnaujinti taikos derybas su Izraeliu. Izraelio pareigūnai tvirtino esą pasirengę su palestiniečiais aptarti pasitikėjimo tvirtinimo priemones, **tačiau ne svarbiausius klausimus**, dėl kurių nesutaria šalys.

KOSOVO PREMJERAS PASKELBĖ BŪSIMOS NEPRIKLAUSOMYBĖS DIENĄ

Kosovo ministras pirmininkas Agimas Ceku liepos 20 d. pareiškė, kad provincija turi vienpusiškai paskelbti nepriklausomybę nuo Serbijos lapkričio 28 dieną. Pasak jo, Vakarų bandymas nepriklausomybę suteikti su Jungtinių Tautų pagalba žlugo.

A. Ceku pareiškimas metė iššūkį Europos Sąjungai (ES), kuri baiminasi, kad vienpusis Kosovo nepriklausomybės paskelbimas gali suskaldyti 27 šalių bloką. Kosovo premjeras tvirtino, kad atsiskyrusios provincijos parlamentas turėtų patvirtinti nepriklausomybės paskelbimo datą iki jam sugrįžtant iš Vašingtono, kur jis liepos 23 d. susitiks su JAV valstybės sekretore Condoleezza Rice.

"Lapkričio 28 diena - šventinė diena", - teigė jis po susitikimo su JT gubernatoriumi Kosove, žurnalistų paklaustas, kodėl pasirinkta būtent lapkričio 28 diena. Ši diena yra kaimyninės Albanijos nepriklausomybės diena, kurią švenčia Kosovo albanų daugu-

ma. "Jungtinėms Tautoms nepavyko pasiekti rezultatų", - teigė A. Ceku.

JT gubernatorius Kosove šio klausimo nekommentavo. Formaliai JT misija turėtų atmesti bet kokias vienpuses deklaracijas ir rizikuoja susidurti su žiauriais susirėmimais.

Jungtinės Valstijos ir Europos šalys nusprendė nerengti balsavimo Jungtinių Tautų Saugumo Taryboje dėl Kosovo statuso, o vietoj to ragins pradėti derybas tarp Belgrado ir Prištinės, liepos 20 d. pareiškė Didžioji Britanija ir JAV.

JAV ir Europos šalys buvo parengusios rezoliucijos projektą dėl Kosovo nepriklausomybės, tačiau jam prieštaravo Rusija ir žadėjo vetuoti rezoliuciją. Didžiosios Britanijos ambasadorius JT Emyras Jones Parry prieš konsultaciją JT Saugumo Taryboje žurnalistams teigė, kad "nėra prasmės rengti balsavimo dėl rezoliucijos", nebent Rusija paskutinę minutę persigalvotų.

JAV ambasadorius Zalmay

NATO "LABAI SUNERIMO" DĖL RUSIJOS

NATO pareiškė, jog labai sunerimo dėl Rusijos sprendimo sustabdyti dalyvavimą Įprastinių ginkluotųjų pajėgų Europoje sutartyje (CFE). "Rusijos Federacijos pranešimas (...) labai nuvilia. Sąjungininkės yra labai sunerimusios dėl šio vienašališko sprendimo", - teigiama 26 šalių karinės sąjungos pareiškime. Buvęs SSRS UR ministras, dalyvavęs sudarant CFE paktą 1990 m., Edward Ševarnadzė šį Rusijos sprendimą pavadino žingsniu naujo Šaltojo karo link. *ELTA*

Khalilzadas sakė, kad oficialus pareiškimas pasirodys vėliau, tačiau pranešė, jog bus sudaryta Balkanų patarėjų Kontaktinė grupė ir vykdomos 120 dienų truksiančios derybos už Saugumo Tarybos ribų, kadangi Taryboje "procesui buvo sukliudyta". Grupę sudarys Didžioji Britanija, Prancūzija, Italija, Vokietija, Jungtinės Valstijos ir Rusija, tačiau nė viena šalis neturės veto teisės. *ELTA*

“JEI NORITE JAV SKYDO, PASIRŪPINKITE DUJOKAUKĖMIS”

Maskva, liepos 17 d. (ELTA). Rusijos aukščiausio rango karinių pajėgų pareigūnas pasmerkė JAV planus Europoje dislokuoti priešraketinio skydo elementus ir juokaudamas perspėjo lenkus, jog jiems gali tekti išigyti dujokaukes. Kai Lenkijos dienraščio *Trybuna* žurnalistas pareiškė, jog lenkams gali tekti susimąstyti apie šiltų rūbų išsigijimą ruošiantis išsiuntimui į Sibirą, jei Rusija nuspręstų imtis keršto dėl priešraketinio skydo projekto, Rusijos ginkluotųjų pajėgų vadovas generolas Jurij Balujevski pareiškė, jog jiems reikėtų ne šiltų drabužių, net gynybos priemonių.

"Sprendimą dislokuoti skydą Lenkijos žemėje priėmė Lenkijos vyriausybė. Atrodo, jog ji visiškai supranta, kokius atsakomuosius veiksmus tai gali paskatinti. (...) Tačiau jie labiau turėtų nerimauti dėl to, kas įvyks, jei skydas suveiks", - sakė J. Balujevski. "Pakirstos raketos pasklis po jūsų teritoriją ir turėsite susimąstyti ne apie šiltus rūbus, bet apie dujokaukių ir kitos gynybos priemonių išsigijimą", - sakė jis.

Generolas atmetė Pentagono skydo planų pateisinimus. Interviu dienraščiui, kuris buvo paskelbtas ir Rusijos gynybos ministerijos tinklapyje, jis tikina, jog nėra jokių argumentų pateisinti skydo dislokaciją.

Paklaustas, kodėl tokį galingą branduolinį arsenalą turinti Rusija taip nerimauja dėl kelių JAV raketų Lenkijoje, jis sakė, jog Rusija nerimauja, kad tai yra daug didesnio plano dalis. "Žinoma, jog keletas tokių amerikiečių neišbandytų raketų, kurias rengiamasi dislokuoti Lenkijoje, nėra vertinamos kaip tiesioginė grėsmė Rusijos gynybos pajėgumams, - sakė jis. - Tačiau JAV doktrina priešraketinę gynybą vertina kaip dalį platesnės "strateginės triados", į kurią įeina ir puolamieji strateginiai ginklai".

"Esame įsitikinę, jog JAV raketų ginkluotės pajėgumai, įskaitant siūlomą skydą Europoje, bus plėtojami ir jų pajėgumai prieš Rusijos raketas ateityje didės, - sakė J. Balujevski. - Tokiomis aplinkybėmis būsimame priversti imtis atitinkamų atsakomųjų priemonių".

Jis teigė, jog Vašingtono sprendimas dislokuoti priešraketinį skydą Europoje yra

"logiškas, tik jeigu vadovaujamas praėjusios epochos logika". "Rusija ir JAV - ir abi šalys nori sumažinti branduolinius pajėgumus. Norima turėti pajėgumus, pakankamus suduoti pirmąjį smūgį ir sumažinti potencialaus priešo galimybę padaryti tą patį. Kad tą pasiektum, priešo teritoriją turi apstatyti puolimo ir priešraketinės gynybos bazėmis. (...) Tai normali karinė logika. Vienintelė problema, jog tai - praėjusio Šaltojo karo ir susipriešinusių blokų Europoje epochos logika".

"Toje epochoje turėjome ideologinį pagrindą... Šiandien tokios konfrontacijos nėra, tačiau atrodo, jog tos epochos idėja gyva ir sveika. Štai kur logika žlunga", - aiškino J. Balujevski.

Interviu metu J. Balujevski pasaulio žemėlapyje demonstravo JAV priešraketinės gynybos bazes ir tikino, jog "visos bazės yra arti Rusijos sienos ir visos nukreiptos į Rusiją. Tai priežastis manyti, jog mūsų šalis stebi karinę apsuptį".

Paklaustas apie Europos neapsisprendimą dėl skydo J. Balujevski sveikino Europos Sąjungą už pasiruošimą aptarti visas sudėtingas problemas. "Šis klausimas įtakoja visus europiečius ir todėl turi būti apsvarstytas tarptautiniu lygiu", - sakė jis. J. Balujevski neigė, jog Rusijos pastarojo meto reakcija yra "automatinė" ir tikino, jog istoriškai bendradarbiavimas tarp Rusijos ir Vakarų visada buvo efektyvesnis nei tarpusavio kova. Jis atsisakė pateikti asmeninį Lenkijos politikos vertinimą dėl priešraketinio skydo ir kitų klausimų.

BALTIJOS ŠALYS SAVARANKIŠKAI KONTROLIUOS SAVO ORO ERDVĘ

NATO artimiausiais metais dar saugos oro erdvę virš Baltijos šalių. Apie tai pranešė NATO karinio komiteto pirmininkas generolas Raymond Henault. "2011 m. mes peržiūrėsime, kur reikės pakeisti oro erdvės apsaugą. Artimiausiais metais Baltijos šalių regionas, įskaitant Estiją, gali tikėtis NATO palaikymo oro erdvės patruliavimo klausimu. Tačiau Estija, Latvija ir Lietuva turi siekti, kad reikiamu momentu galėtų pradėti savarankiškai kontroliuoti savo oro erdvę," - pasakė jis. *LRT*

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Premjeras Gediminas Kirkilas, komentuodamas Prezidento sprendimą pasirašyti įstatymą, kuriuo politikų, teisėjų, valstybės pareigūnų ir tarnautojų alga didinama 48 Lt – iki 490 Lt, lrt.lt teigė, kad Vyriausybei teks sunkus uždavinys, nes reikės apkarpyti lėšas kitoms sritims. Vyriausybės vadovas prašė Valdo Adamkaus šį įstatymą vetuoti, nes toks algos didinimas esą būtų pernelyg didelė našta biudžetui.

Pagirių gyvenvietėje buvo klijuojami skelbimai, kurie gyventojus kvietė atvykti į seniūniją ir pasirašyti prieš planuojamą statyti tardymo izoliatorių. Gyventojai kalba, kad visais būdais protestuos prieš jų kaimynystėje numatytas statybas. Pasipriešinimo valdžia sulaukė ir anksčiau, kai buvo paskelbta, kad Lukiškių tardymo izoliatorių-kalėjimą iš sostinės centro ketinama perkelti į Naująją Vilnią, rašo *Lietuvos rytas*.

Serbijoje vykstančio pasaulio jaunių (iki 19 metų) čempionato antrojo etapo antrosiose rungtyne E grupėje Lietuvos rinktinė liepos 17 d. 85:66 (17:12, 15:16, 26:19, 27:19) nugalėjo Kinijos krepšininkus ir neprarado galimybės patekti tarp aštuonių stipriausių planetos komandų.

Vaikai nebetelpa į lietuviškas mokyklas, lenkiškos – apytuštės. Nuo rugsėjo pirmosios dalis sostinės moksleivių ir toliau bus priversti mokytis antroje pamainoje. Beveik visi jie – lietuviškų mokyklų auklėtiniai. Tuo metu dauguma lenkiškų ir rusiškų mokyklų dirbs apytuštės. Vilniaus meras Juozas Imbrasas be išankstinio pasiruošimo atsisako net kalbėtis, kaip žada spręsti įsisenėjusias sostinės mokyklų tinklo problemas.

Lietuvoje per visas Dainų šventės dienas Vilniuje šiemet pylė lietus, tačiau tai nesutrukdė jos entuziazmui – ji praėjo su pasisekimu. Kanklių koncertas “Skambėkite kanklės”, daugiau kaip 600 kanklininkų, įvyko Šv. Jonų šventovėje. Joje netilpo klausytojai. Koncertą baigė su Maironio “Lietuva brangi” visiems sustojus. “Čiurlionio” ansamblio buvusi kanklių vadovė Ona Mikulskienė, kuriai jau 102 metai, koncerte nedalyvavo, bet buvo perskaitytas jos sveikinimas – ji yra turbūt vienintelė pirmosios Lietuvos dainų šventės 1924 m. dalyvė.

Sereikiškių parke vyko folkloro diena “Saulutė rateliu tekėjo”, o šokių šventė įvyko Kaune. Ten nelijo ir šventė buvo įspūdinga, kuri buvo pavadinta “Lino sėklė”.

Valstybės – Mindaugo karūnavimo – diena buvo pradėta Prezidentūroje valstybės apdovanojimais už nuopelnus Lietuvai. Svarbiausias jų – buvo pomirtinis aukščiausias apdovanojimas Vytauto Pociūno, kuris tragiškai žuvo tarnybos metu Gudiyoje. Jo žmona Liudvika priėmė Vyčio Kryžiaus ordino Komandoro didįjį kryžių. Kitas svarbus apdovanojimas – Marcelinui Ignatavičiui, kuris 1946 metais išgelbėjo Sibire 80 našlaičių, žuvus jų tėvams Komi respublikoje – juos parvežė į Lietuvą. Nijolei Braženaitei, buvusio legendinio Lietuvos partizano žmonai Lukšienei, už nuopelnus Lietuvos našlaičiams ir studentams įteiktas Gedimino ordino Riterio kryžius. Buvo ir daugiau įteikta žymenų kitiems nusipelnusiems Lietuvai.

Kalnų parke šeštadienio vakare vyko Ansamblių vakaras “Saulės vartai” Trijų kryžių papėdėje susirinko, sakoma, gal dešimt tūkstančių žmonių, nepaisydami didžiulio lietaus. Ten vaikučiai, jaunuoliai ir vyresnieji, grojant liaudies kapelių orkestrams, atliko įvairias incenizacijas palydint saulės vyksmą ir buvo pasipuošę tautiniais rūbais. Jaudinančiai pasibaigus koncertui arenoje skambėjo “Lietuva, Lietuva” ir daugelio ašaros susiliejo su lietumi – nuostabus Lietuvos jaunimas.

Pučiamųjų orkestras liepos 7 d. atliko programą “Vario audra”, pradėjęs žygiuoti Katedros aikštėje, koncertų atliko Rotušės aikštėje.

Vingio parke liepos 8 d. buvo pats svarbiausias šventės įvykis – Dainų šventė. Šešiolika tūkstančių nepabūgo lietaus ir išklaušė tūkstančių dainininkų, suvažiavusių iš visos Lietuvos, o taip pat ir iš užsienio. Pasibaigus Dainų šventės koncertui visa minia vėl skandavo “Lietuva, Lietuva...” Tauta pareiškė savo ryžtą būti ir toliau savo žemės valdove.

Kaune birželio 17 d. susirinko 1941 metų birželio tremtiniai. Įgulos bažnyčioje buvo aukojamos šv. Mišios ir po jų buvę tremtiniai rinkosi Kauno karininkų ramovėje. Šį susitikimą surengė Seimo narys, tremtinys prof. Arimantas Dumčius. Dalyvavo ir Seimo nariai R. Kupčinskas, V. Margevičienė. Visi aptarė jiems rūpimus Lietuvos reikalus.

Rietave Oginskių kultūros muziejuje įvyko iš visos Lietuvos laisvės karių rėmėjų sąjungos narių ataskaitinis suvažiavimas.

Rasa Unt yra Estijos lietuvių bendruomenės pirmininkė. Taline. Kaip ir kitose Baltijos kraštų sostinėse, vyko konferencija, priėmusi nutarimą dėl komunistinio režimo nusikaltimų įvertinimo ir perdavimo tarptautiniam tribunolui. **LGITIC**

RUSIJA "KOL KAS" KARALIAUČIAUS PAPILDOMAI NEGINKLUOS?

Rusijos Gynybos ministerijos tarptautinių sutarčių valdybos pirmininkas generolas-leitenantas Jevgenij Bužinski liepos 18 d. pranešė žurnalistams, kad Rusija pasiūlė JAV drauge naudotis Rusijos radiolokacinėmis stotimis (RLS) Gabaloje ir Armavire, Irano bei kitų Artimųjų Rytų šalių raketinių programų eigos stebėjimui. Kartu generolas pažymėjo, kad jo turimais duomenimis, per artimiausius 15-20 metų jokia raketinė grėsmė iš Irano pusės, apie kurią kalba Vašingtonas, neiškils, praneša "Interfax".

J. Bužinski pažymėjo, kad radiolokacinė stotis (RLS) Gabaloje – tai stebėjimo stotis, jos parametrai ir charakteristikos leidžia nustatyti raketų paleidimą ir jų skrydžio trajektoriją". Pasak jo, "nuo tada, kai užfiksuosim pirmą bandomąjį paleidimą, mes turėsime dar mažiausiai penkis metus tam, kad imtumėmės būtinų priemonių, ir būsime pasirengę veikti drauge".

Gynybos ministerijos atstovas taip pat tvirtino, kad Rusija pasiūlė JAV parengti supaprastintą sutarties dėl strateginių puolamųjų ginklų (SPG), kurios galiojimas baigiasi 2009 m. gruodžio 5 d., variantą.

"Naujojoje sutartyje būtina užfiksuoti raketų nešėjų ir branduolinio užtaiso lygį, ji turi numatyti apribojimus strateginių puolamųjų pajėgų dislokavimui tik savo šalies teritorijoje," – pažymėjo J. Bužinskis.

Jis taip pat pasakė, kad sutartyje turi būti numatytas šių ginkluotės rūšių kontroliavimo

Popiežius Benediktas XVI patvirtino Romos Katalikų Bažnyčios primatą tikėjimo dalykuose, ypač išganymo klausimuose tikintiesiems Dievo būvimu. Kai kurie Protestantų vadovai pareiškė, kad šis dabartinio popiežiaus pareiškimas gali pakenkti ekumeniniams ryšiams. **Reuters**

JAV prez. George Bush visad patenkintas, kai susitinka su Rusijos prez. Vladimir Putin, nepaisant, kad jis dažnai perima iniciatyvą viršūnių konferencijose ir nevengia diriguoti pasaulio galingiesiems.

Reuters

mechanizmas ir keitimasis informacija. Priešingu atveju, sutartis apskritai netenka prasmės. Generolas pažymėjo, kad JAV atsakymas į šią Rusijos iniciatyvą dėl SPG dar negautas, skelbia RIA "Novosti".

Kartu jis pranešė, kad JAV patikino Rusiją, kad pateiks savo atsakomuosius pasiūlymus iki metų pabaigos. Kalbėdamas apie įprastinės ginkluotės Europoje sutartį, J. Bužinskis pranešė, kad Rusijos Gynybos ministerija siūlo sudaryti naują arba modernizuoti esamą sutartį.

Dabartinė sutartis, generolo manymu, "yra pasenusi ir neatitinka šiandienos realijų". J. Bužinskis mano, kad tikslingiau būtų sudaryti naują sutartį, kuri atitiktų šiuolaikinės sąlygas.

Gynybos ministerijos valdyba taip pat įsitikinusi, kad Rusijai netikslinga dalyvauti specialioje NATO rengiamoje konferencijoje įprastinės ginkluotės Europoje sutarties (İGES) problemoms aptarti, kadangi NATO pozicija dėl İGES nepasikeitė," – pranešė J. Bužinskis.

Komentuodamas prezidento nurodymą dėl Rusijos dalyvavimo İGES sustabdymo, generolas Bužinskis pažymėjo, kad per 150 dienų nuo jo pasirašymo, t.y. iki šių metų gruodžio 13 d., "Rusija tęs savo išipareigojimų vykdymą, tačiau po to laikysime save laisvais nuo šios sutarties", praneša *ITAR-TASS*. Jis patikslino, kad Gynybos ministerijos valdyba kol kas nemato būtinybės dislokuoti vidutinio ir mažo nuotolio raketas vakarienuose Rusijos rajonuose. Kartu generolas pabrėžė, kad "bet koks sprendimas, kurį priims šalies vyriausybė, bus skirtas Rusijos Federacijos interesams ginti". Kol kas tiesioginės grėsmės mūsų saugumui aš nematau," – pažymėjo J. Bužinski. **LRT**

VOKIETIJA PADUOTA Į TEISMĄ

Tel Avivas, liepos 18 d. (ELTA). Tūkstančiai holokaustą išgyvenusių žydų palikuonių, gyvenančių Izraelyje, siekia kompensacijos iš Vokietijos, kad galėtų susimokėti psichiatrams už gydymą, kuris reikalingas dėl jų tėvų patirtų traumų.

Kampaniją organizuojančio Tel Avivo fondo direktorius Baruch Mazor pranešė, jog Tel Avivo teismui buvo pateiktas neįprastas ieškinys prieš Berlyną. Tai pirmasis toks holokausto aukų "antrosios kartos" atstovų ieškinys.

B. Mazor teigė, jog jo grupė atstovauja apie 400 tūkst. žydų, gimusių nacių žudynės išgyvenusiųjų šeimose. Grupė siekia, kad Vokietija trejus metus 20 tūkst. žmonių finansuotų du kartus per savaitę rengiamus gydymo seansus, nes šiems žmonėms reikia psichiatrų pagalbos dėl tėvų per Antrąjį pasaulinį karą patirtų traumų.

Ieškinyje bendra suma nenumatyta, tačiau B. Mazor teigė, jog psichiatro pagalba vienam asmeniui gali kainuoti apie 600 Izraelio šekelių ir bendra suma galėtų siekti 300 mln. eurų, jei visos aukos kreiptųsi dėl kompensacijos. Pasak B. Mazor, tūkstančiai holokausto aukoms gimusių žydų "kenčia nuo baimės ir nerimo, nes jie išgyvena tai, ką patyrė jų tėvai, tarsi tai būtų nutikę jiems patiems".

Jungtinių Tautų branduolinės energijos priežiūros agentūra patvirtino, jog Š. Korėja uždarė visas penkias branduolines bazines ir žengė kritiškai svarbų žingsnį branduolinės programos atsisakymo link. Pekine bus surengtos dviejų dienų šešių šalių derybos. Šiaurės ir Pietų Korėja, JAV, Kinija, Japonija ir Rusija pradės svarstyti kaip sunaikinti Šiaurės Korėjos branduolinių ginklų potencialą. **LRT**

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX. (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija "Viltis", Inc.

Algirdas V. Matulionis, *Pirmininkas / President*

Vytautas Radžius, *Redaktorius / Editor*

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$1.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78. Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiro numerio kaina - \$1.00. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

LIETUVOS PREZIDENTO MORALINIS PAVYZDYS

Po Lietuvos partizaninių kovų tauta vedė pagrindinę kovą – pasyvią rezistenciją, keliant tautines vėliavas, platinant priešsovietinius ir prieškomunistinius lapelius, demonstruojant net viešai Vėlinių dieną kapinėse ir įvairiais kitais veiksmais.

Po daugelio metų – 1987 m. rugpjūčio 23 dieną įvyksta vieša demonstracija prie Adomo Mickevičiaus paminklo Vilniuje – vieša pradžia kovos už tautos laisvę. Po to jau viešas Vasario 16-osios minėjimas Kaune prie Laisvės paminklo.

Mename ir tai, kai paskutinėmis Lietuvos nepriklausomybės dienomis vyko dviejų taurių lietuvių gyvenimo drama.

To meto Lietuvos koalicinė vyriausybė buvo sudaryta iš trijų partijų – Tautininkų, Krikščionių demokratų ir Valstiečių liaudininkų. Europoje vyko karas. Lietuvos valstybei grėsė didelis pavojus, todėl Lietuvos saugumas buvo patikėtas dviems sąžiningiems ir patikimiems lietuviams: generolui K. Skučui ir direktoriui A. Povilaičiui.

Bet kai Sovietų Sąjunga pareikalavo jų galvų, tai ta pati koalicinė vyriausybė nesudarė jiems sąlygų pasitraukti į Vokietiją, bet priešingai, ji išlaikė juos beveik 7 valandas savo telefoniniais perspėjimais neiti per sieną į vokiečių pusę be jos sutikimo tol, kol davė įsakymą K. Skučą ir A. Povilaitį areštuoti. Teisingumo ministras A. Tamošaitis slaptu raštu įsakė Vidaus reikalų ministrui B. Giedraičiui, o jis – policijai – suimti Vokietijos pasienyje K. Skučą ir A. Povilaitį, kas ir buvo padaryta.

Kaip ir tada, kai K. Skučas ir A. Povilaitis buvo geriausiai informuoti Lietuvoje apie sovietų terorą, taip ir dabar V. Pociūnas, kuris sąžiningai vykdydamas jam pavestas pareigas, žinojo daug Lietuvai grėsmę nešančių faktų ir žadėjo nebetylėti. Tad kam nors reikėjo jį nutildyti, kad nepaaiškėtų kenksmingi Lietuvai raizgomi tinklai. Vytautas Pociūnas buvo išsiųstas į Baltarusiją (Gudiją) diplomatinei tarnybai ir ten nužudytas.

Mūsų istoriniuose šaltiniuose rašoma (*gen. Musteikio atsiminimai*), jog 1940 m. birželio 14-osios naktį, Lietuvos koalicinės vyriausybės posėdyje prez. Antanas Smetona siūlė simbolinį karinį pasipriešinimą prieš Sovietų Sąjungą ir po to Vyriausybei su kariais pasitraukti į Vokietiją. Tam prezidento A. Smetonos siūlymui tepritarė tik 3 ministrai ir daugumos ministrų prezidento siūlymas buvo atmestas. Tame posėdyje prezidentas griežtai pasakė, kai min. K. Bizauskas įrodinėjo, jog Maskvos ultimatumą reikia priimti ir siūlė K. Skučą ir A. Povilaitį paaukoti valstybės gerovei ir atiduoti juos teisman, tai prezidentas, labai supykęs, pašoko iš kėdės, ir, pirštu durdamas į K. Bizauską, pasakė: "Kai tu būsi mano vietoje, tai galėsi išduoti, aš to nepadarysiu". Tada vėl K. Bizauskas siūlė ultimatumą priimti ir nesipriešinti. Kokios aukštos moralės buvo prez. A. Smetona, rodo dar pokalbis jo su ką tik paskirtu min. pirmininku A. Merkiu, kai klausė: "Kur yra K. Skučas su A. Povilaičiu?" A. Merkys: "Pone prezidentė, jie yra saugioje vietoje". Tada prezidentas A. Merkiui: "Žiūrėk, kad šių žmonių gyvybė nebūtų mums ant sąžinės". Bet kaip šiandien reikia vertinti tą faktą, kai Lietuvos Prokuratūra nesutinka atnaujinti V. Pociūno žuvimo bylos, o Prezidentas jį (po mirties) apdovanoja aukščiausiu Valstybės ordinu?

S. Tūbėnas

KAI POLITIKA VIRSTA VERSLU

Politika yra valstybės institucijų, politinių bei visuomeninių organizacijų ir atskirų asmenų veiksmai bei siekiai nukreipti į valstybės reikalų tvarkymą.

Verslas – gamyba, prekyba bei kitokia veikla, nukreipta į medžiaginę naudą, pelną.

Politikos tikslas kurti bei tvirtinti valstybę, verslo – turėti finansinę ar medžiaginę naudą.

Griežtai atskirti verslo nuo politikos nadera, nes iš tikrųjų politika gali padėti verslui, verslas – politikai. Jei valstybės tvirtinimo dėlei sudaromos palankios sąlygos verslui, o verslas savo ruožtu tvirtina valstybės ekonominius pagrindus, galima teigti, kad politika ir verslas eina išvien. Tačiau, kai verslas pajungiamas vien politikai ar politika vien verslui, tiek politika, tiek verslas virsta jų regimybe.

Kai Sovietų Sąjungoje, nusavinus gamybos priemones, gamyba buvo pajungta politikai, bolševikinės propagandos plėtrai, komunistų partijų įvairiose šalyse finansavimui "pasaulinės revoliucijos" vardan, verslo neliko, o gamyba tapo nenaši, neefektyvi. Nors viešai buvo skelbiama proletariato diktatūra, demokratinis centralizmas, tačiau politiką vykdė viena partija – komunistinė klika. Trumpai tariant, toje imperijoje politika verslą "suvalgė" imperijos ekonominis pamatas sutrupėjo, kas ir atvedė į "perestroiką" bei pačios im-

perijos griūtį.

Pasaulyje žinomas ir kitoks reiškinys, kai per gamybą, per bankinio ir pramoninio kapitalo koncentraciją, valstybės reikalus pradeda tvarkyti turtuoliai, išigali oligarchija, timokratija.

Išsivadavusiose iš sovietinės okupacijos šalyse, kurios nei tikros politikos, nei normalaus verslo patirties neturi, radosi parazitiniai reiškiniai, kai iš pačios politikos daromas verslas, o iš verslo – politika. Kadangi verslas ženklinamas apčiuopiama nauda, esant privačiai nuosavybei, jo plėtrai ypatingų barjerų nėra. Apie politiką, nuo kurios komunistai baidė tremtimis, psichiatrinėmis ligoninėmis, kalėjimais, žudynėmis jau su nepriklausomybės atgavimu reikėjo visu balsu prabilti. Tačiau taip neįvyko, nes iš praeities išlikusi politikos baimė, o ypač valdžioje išlikusių komunistinių persikrikštelių prievarta brukama nuostata, kad politika yra tik Seimo, vyriausybės, diplomatų nuosavybė, klaidinantis tvirtinimas, kad mokykla, kariuomenė, Bažnyčia yra depolitizuotos (vietoje – departizuotos), nuo pat nepriklausomybės atgavimo politikos reikalus tvarkydama, buvusi partinė nomenklatūra politiką pavertė sau naudingu verslu, politinių vertėjų veiklos objektu. Įvairių įstatymų bei jų pataisų, skirtų ne valstybės kūrybai bei tvirtinimui, o politinių vertėjų klanų naudai daugybę pavyz-

džių randame žiniasklaidoje, visuomenė patiria juos ant savo sprando. Vienas iš politinio verslo pavyzdžių yra teikiamas rentų Seimo nariams įstatymas.

Rentų Seimo nariams skyrimo svarstymas, – materialinės naudos iš politikos, iš pilietinės pareigos tvarkyti valstybės reikalus, iš savo tautos ir Tėvynės meilės jausmo, siekimas. Valstybė yra tautos būstas, pilis, kurią tvirtinti, saugoti, ginti yra kiekvieno valstybės piliečio garbinga ir šventa pareiga. Ar už tokią valstybės suteiktą privilegiją moralu dar reikalauti ir atlygio? Savo tautos, istorinio likimo bendrystės ženklų paženklintos bendruomenės meilė vadinama patriotizmu. Būti tikru savo tautos nariu, tautos patriotu – tautos teikiama privilegija. Ar už ją reikia materialaus atlygio? Tėvynės meilė – šeštasis, tik motinai ir Tėvynei priskirtinas jausmas, - šventas. Ar ir už jį iš motinos ar tėvynainio galima reikalauti materialaus atlygio?

Rentų įstatymo Seime svarstymas dar kartą parodė, kad seime liko tik keli tikri piliečiai, keli tikri tautiečiai, keli tikri patriotai, todėl politikos Seime nebėra, ją ištūmė politikos verslas, politinių vertėjų klanas.

Lieka laukti stebuklo – išsigimimo virsmo atgimimu. Stebukladarys – lietuvių tauta, jei dar atsilieps: "Aš čia - gyva".

Algimantas Zolubas

BALTARUSIJA LEIDŽIASI Į DERYBAS

Minskas, liepos 16 d. (LRT). Prieš dvejus metus Europos Komisija Baltarusijai pateikusi prašymą šioje šalyje įkurti savo delegaciją, atsakymo sulaukė šių metų balandį. Šiuo metu, anot EK išorės santykių komisarės Benitos Ferrero-Waldner atstovės spaudai Christiane Hohmann, beliko suderinti tik technines delegacijos įkūrimo detales. "Ši atstovybė bus tarsi visos Europos Sąjungos ambasada, joje bus ekonomikos, politikos ir kiti atstovai", – aiškino Ch. Hohmann.

Kai kurie specialistai tokį Baltarusijos "atšilimą" ES atžvilgiu siejo su 2006 metų pabaigoje - 2007 metų pradžioje tarp Baltarusijos ir Rusi-

jos kilusiu konfliktu dėl dujų kainų. Tačiau pašnekovė sako, kad balandį sulaukto Baltarusijos atsakymo negalima niekaip sieti su šiuo Rusijos ir Baltarusijos kivirču dėl dujų.

Mažiau nei prieš mėnesį ES atšaukė prekybos lengvatas Baltarusijai dėl to, kad ši po įspėjimo nesiėmė jokių priemonių prieš šalyje pažeidžiamas darbuotojų teises.

Taip pat prieš pusantrų metų Jungtinių Tautų ir Europos Sąjungos parengtame nepageidaujamų asmenų sąrašė nurodyta ir maždaug 70 asmenų iš Baltarusijos, tarp kurių yra pats šalies prezidentas Aleksandras Lukašenka. Šį sąrašą birželį patvirtino ir Lietuvos Vyriausybė.

MASKVA NESUTINKA SU KOSOVO NEPRIKLAUSOMYBE

Mažėja galimybių, kad Jungtinių Tautų Saugumo Tarybai pavyks susitarti dėl Kosovo ateities, praneša agentūra AP.

Rusija liepos 17 d. atmetė ir naujausią pasiūlymą dėl būsimos Serbijos provincijos statu-

so. Galimybė, kad projektas bus priimtas, lygi nuliui, pareiškė Rusijos ambasadorius JT Vitalijus Čurkinas ir paskelbė apie Maskvos veto, jei balsavimas įvyks.

JAV ir Europos šalių pateiktas rezoliucijos projektas numa-

ČEKIJOJE SIEKIAMA REFERENDUMO

Čekijos mokslo ir kultūros veikėjai nusiuntė šalies prezidentui Vaclav Klaus ir abiejų parlamento rūmų pirmininkams atvirą laišką, kuriame reikalaujama surengti visuotinį referendumą dėl JAV priešraketinės gynybos radiolokacinės stoties dislokavimo Čekijos teritorijoje. Dokumentą, kurį adresatai neseniai gavo, pasirašė 55 žmonės. "Politikai turi atsižvelgti į daugumos JAV radaro statybai nepritariančių rinkėjų, kuriems mes atstovaujame, nuomonę. Norėdami pasiekti savo tikslą - surengti referendumą - prireikus mes pasirengę protesto akcijoms", - pareiškė vienas iš laiško autorių kino režisierius Zdenek Troška. *LRT*

to keturių mėnesių derybas tarp Serbijos ir Kosovo albanų. Jei pokalbiai baigtųsi be rezultatų, nebūtų automatiškai grįžta prie JT tarpininko Martti Ahtisaari pasiūlyto taikos plano. Saugumo Taryba tada būtų pasirengusi iš naujo įvertinti situaciją. V. Čurkinas kritikavo, kad projekte yra per daug "pilklų zonų".

Regina Narušienė:

Regina Narušienė

Per pastaruosius 10 - 15 dauguma ES šalių suvokė ryšių su emigrantais palaikymo svarbą, ir ėmėsi daryti atitinkamų teisės aktų pataisas, kad emigrantai galėtų išsaugoti pilietybę arba įgyti ją iš naujo. Tai, jog šios valstybės ėmėsi teisinių priemonių išsaugoti ir atkurti daugybės savo emigrantų teisę į pilietybę, buvo nulemta keleto veiksnių. Tarp jų galima paminėti Sovietų Sąjungos griūtį, po kurios Rytų Europoje atgimė nepriklausomos tautos, taip pat - ES plėtrą, kadangi ji naujesiems ES piliečiams sudarė sąlygas ne tik pigiai ir greitai keliauti, bet ir emigruoti.

Kokios priežastys skatina kilmės valstybę atkurti ir palaikyti pilietybę paremtus saitus su po visą pasaulį pasklidusiais jos sūnumis ir dukterimis? Viena iš akivaizdžių priežasčių yra ta, jog emigrantai, siųsdami namie likusiems giminaičiams užsienyje uždirbtus pinigus, kilmės (gimtajai) valstybei sukuria ekonominę naudą. Kita labai svarbi priežastis yra ta, kad nedaug gyventojų turinčios valstybės mano, jog žmonių praradimas stabdo jų ekonominį augimą ir kelia grėsmę kultūriniam valstybės išlikimui, todėl jos bando sukurti paskatas emigrantams sugrįžti. Taip pat kilmės valstybės atsižvelgia į tai, kad emigrantai užsienyje turi veikti kaip aktyvūs savo tėvynės, jos istorijos ir kultūros gynėjai, tad ji siekia užtikrinti emigrantų suinteresuotumą užsiimti kilmės valstybei palankia veikla. Dalyvaudami užsienio valstybių politiniame gyvenime, emigrantai įgyja svarbių politinio dalyvavimo įgūdžių kuriais pasinaudojus, jų tėvynei gali būti suteikta svarbi ir kritinė reikšmė turinti tarptautinę paramą. Ir galų gale - sugrįžę emigrantai daugeliu aspektų praturtina savo tėvynės gyvenimą, kas jau savame veritybė. Visos išvardintosios priežastys yra pagrįstos.

Kita vertus, dėl įvairių priežasčių daugybė emigrantų savo ruožtu siekia atgauti ir išlaikyti savo kilmės valstybės piliečio statusą. Jiems pilietybė yra

PILIETYBĖS KLAUSIMAS EUROPOS SĄJUNGOJE

svarbiausias realus ryšys su kilmės valstybe, simbolizuojantis emigranto prierašumą tėvynei. Bet kurioje pasaulio šalyje gyvenančiam emigrantui pilietybė yra neapčiuopiamas simbolis, suteikiantis jam tapatybę. Emigrantams tai yra svarbu, kadangi kilmės valstybėje jie turi artimesnių ar tolimesių giminaičių, turi turto. Taip pat emigrantai nori dalyvauti savo tėvynės politiniame gyvenime, prisidėti prie jos ateities kūrimo, jie dažnai lankosi tėvynėje ir planuoja vieną dieną čia grįžti gyventi visam laikui. Todėl bet koks įstatymas ar politika, kuria yra paneigiama emigrantų teisė į pilietybę, jiems kelia sumišimą ir sielvartą.

Bent septynios iš senujų ES šalių ir beveik visos naujosios valstybės narės iš kartos į kartą iš šalies emigravusių asmenų palikuonims nuo gimimo suteikia pilietybę, nekeldamos sąlygos, kad pilietybę turintis žmogus turi gyventi kilmės valstybėje (žr. Rainer Baubock, Eurozine veikalą "Kas yra Europos piliečiai?"). **Prancūzija** leidžia savo užsienyje gyvenantiems piliečiams įgyti antrą pilietybę, kartu išlaikant ir Prancūzijos pilietybę. Užsienyje gyvenančių Prancūzijos piliečių palikuonys iš kartos į kartą automatiškai neribotam laikui įgyja Prancūzijos pilietybę.

Airija airių palikuonims leidžia turėti dvigubą pilietybę. Dviguba pilietybė yra leidžiama Italijoje, o italų kilmės asmenys, nors ir neturintys Italijos pilietybės, gali eiti valstybines pareigas, būti renkami.

Portugalijos Konstitucijoje yra numatyta dvigubos pilietybės galimybė, užsienyje gyvenantiems šios šalies piliečiams yra suteikiamos tokios pat teisės, kaip ir pačioje Portugalijoje gyvenantiems piliečiams – jie gali būti renkami Portugalijos parlamento nariais ir pasyviaja balso teise dalyvauti parlamento rinkimuose.

Ispanijos Konstitucijos 11 – ajame ir 12 – ajame straipsniuose yra numatyta, kad iš ispanų kilmės žmonių negali būti atimta Ispanijos pilietybė.

Švedijoje negyvenantys jos piliečiai turi dvigubą pilietybę, kuri jiems suteikia pilnas teises ir leidžia daryti didelę įtaką politiniam Švedijos gyvenimui.

Estijos Konstitucijoje numatyta, kad "Iš nė vieno asmens, kuris gimdamas įgijo Estijos pilietybę, ši pilietybė negali būti atimta". **Latvijoje** yra draudžiama turėti dvigubą pilietybę, tačiau šis draudimas netaikomas emigrantams.

Nors Lenkijoje dviguba pilietybė uždrausta, šis draudimas netaikomas etninės kilmės

lenkams. Lenkijoje galioja nuostata dėl tų ne lenkų kilmės asmenų, kurie Lenkiją paliko savanoriškai ir kurie yra įgiję savo tikrosios tėvynės pilietybę, repatriacijos. Be to, **Lenkijoje** yra priimta konstitucinė pataisa, kurios dėka asmuo gali netekti Lenkijos pilietybės tik tuo atveju, jei jis arba ji išreiškia aiškų norą atsisakyti pilietybės.

Čekijos Konstitucijoje yra numatyta, kad Čekijos pilietybė negali būti atimta prieš asmens valią. **Slovakijoje** galioja nuostata, kad pilietybė gali būti panaikinta tik paties asmens prašymu.

Yra nedaug patikimų duomenų apie tai, kiek asmenų šiandien turi dvigubą pilietybę, kadangi nėra priemonių patikrinti tokių duomenų patikimumo. Nors galimybė turėti keletą pilietybių paverčia niekais pradinę valstybingumo idėją, tačiau šiandien dauguma šalių tiki, kad liberalesnis požiūris į dvigubą pilietybę yra geriausias būdas užtikrinti nacionalinę vienybę. **Tad dviguba pilietybė yra plačiai paplitęs ir neišvengiamas fenomenas.** Nepaisant to, kad kai kurios šalys turi nusistačiusios aiškia pilietybės politiką, neleidžiančią turėti dvi ar daugiau pilietybių, daugumoje pilietybę reguliuojančių įstatymų apstu išimčių, be to, praktikoje teisiškai griežtai įforminta politika neretai yra vykdoma nuolaidžiau.

Vis daugiau žmonių įgyjant dvigubą pilietybę, apie šį faktą neretai nežino nė viena iš pilietybę suteikusių valstybių, kadangi šalys dažnai netgi neturi priemonių tam išsiaiškinti. Iš esmės neįmanoma užtikrinti, kad draudimas turėti dvi pilietybes bus nepažeidžiamas.

Tokie politinių teisių suvaržymai kaip teisė balsuoti ar būti išrinktam ES retai pasitaiko. Yra nuomonių, kad valstybėms tarptautiniu lygmeniu turėtų būti uždrausta neleisti savo piliečiams turėti dvigubos pilietybės, kadangi nustatydamos tokius draudimus, šalys diskriminuoja savo piliečius prieš tas valstybes, kurių konstitucijose yra įtvirtintos lygaus traktavimo nuostatos, taip pat pažeidžia kai kurių tarptautinių konvencijų, tokių kaip Europos Konvencija dėl tautybės, nuostatas.

Deja, Lietuva patenka tarp tų šalių, kurios pilietybės reglamentavimo srityje žengė keletą žingsnių atgal. 2006 metų lapkričio 13 dieną LR Konstitucinis Teismas patenkė labai griežtą Konstitucijos aiškinimą, pagal kurį nė vienas etninis lietuvis negali turėti

ti dvigubos pilietybės. Dvigubos pilietybės draudimas kelia grėsmę tokios mažos valstybės kaip Lietuva išlikimui, jos valstybingumui, turint omenyje didžiulius emigracijos iš Lietuvos srautus. 12-ajame LR Konstitucijos straipsnyje įtvirtinta, kad "Išskyrus įstatymo numatytus atskirus atvejus, niekas negali būti kartu Lietuvos Respublikos ir kitos valstybės pilietis". Po Nepriklausomybės atkūrimo Lietuvos parlamentas priėmė teisės aktus, leidžiančius užsienyje gyvenantiems etniniais lietuviams, išlaikyti Lietuvos pilietybę po to, kai jie įgyja kitos valstybės pilietybę. Vėliau LR Konstitucinis teismas šiuos įstatymus pripažino esant prieštaraujančius LR Konstitucijai ir netgi – kaip diskriminacinius. Tačiau pagal įvairių apklausų duomenis didžioji dalis Lietuvos gyventojų pritaria tam, kad emigracijoje gyvenantys ir kitos valstybės pilietybę įgiję etniniai lietuviai neturėtų prarasti Lietuvos pilietybės. Tad dabar yra tinkamas laikas Lietuvai teisiniu būdu išspręsti pilietybės problemą.

Kaip Lietuvai išeiti iš sudariusios situacijos? Konstitucinio Teismo teigimu, 12-asis LR Konstitucijos straipsnis gali būti pakeistas visuotinio referendumo sprendimu. Tačiau sudėtingo Konstitucinio referendumo procedūros galima ir išvengti, naudojantis kitomis priemonėmis. Tad teisinės pataisos galėtų būti atliktos:

Atitinkamuose teisės aktuose aiškiai apibrėžiant tai, **kas laikytina 12-ajame Konstitucijos straipsnyje minimais "atskiris atvejais". Kol kas tokių teisės aktų nėra priimta.**

Seimo atliktomis 32 – ojo Konstitucijos straipsnio, kuriam taisyti neturi būti šaukiamas referendumas, pataisomis, prie minėtojo straipsnio priduriant tokį sakinį:

Iš asmens, pilietybę įgijusio gimstant, Lietuvos pilietybė negali būti atimta (tokia pati nuostata yra įtvirtinta Estijos Konstitucijos 5.2 straipsnyje);

arba,

Jei Lietuvos pilietis tuo pat metu gali būti laikomas ir užsienio valstybės piliečiu, ir, jeigu tą leidžia tos užsienio valstybės įstatymai, tada savo teisiniuose santykiuose su Lietuvos Respublika toks asmuo traktuojamas tik kaip Lietuvos pilietis

(kaip tai įtvirtinta ir 9.2 Latvijos Konstitucijos straipsnyje);

arba,

Asmuo, kuris pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus yra laikomas Lietuvos piliečiu, tuo pat metu negali būti kitos valstybės pilietis." (kaip yra numatyta ir Lenkijos Konstitucijos 2 – ajame straipsnyje) ir iš jokio asmens Lietuvos pilietybė negali būti atimta, išskyrus tuos atvejus, kai pats asmuo yra išreiškęs norą atsisakyti pilietybės);

arba,

Lietuvos pilietybė gali būti atimta tik paties ją turinčio asmens prašymu" (kaip yra numatyta 9.1 Slovakijos Respublikos Konstitucijos straipsnyje);

arba,

Iš jokio asmens negali būti atimta pilietybė prieš jo paties valią" (kaip kad buvo numatyta 1993 metais atliktose Čekijos Konstitucijos pataisose);

arba,

Iš lietuvių kilmės asmenų Lietuvos pilietybė negali būti atimta. (1978 metų Ispanijos Konstitucijos 11.2 straipsnis);

arba,

Iš jokio Lietuvos piliečio, pilietybę įgijusio gimstant, pilietybė negali būti atimta prieš jo valią" (tai 2007 metų balandžio 20 dieną priimtas pasiūlymas, laukiantis LR Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijos sprendimo).

Tarptautine sutartimi kiekvienas Lietuvos pilietis kartu yra ir Europos Sąjungos pilietis (17 straipsnis), tačiau jis negali būti ir kokios nors kitos Europos Sąjungos narės pilietis. Įs-tojus į Europos Sąjungą, visi lietuviai automatiškai įgavo dvigubą pilietybę.

Taip pat dar 1938 metų birželio 20 dieną Lietuva sudarė sutartį su JAV, pagal kurią Lietuvos piliečiams buvo leista turėti dvigubą – Lietuvos ir JAV – pilietybę. Kitos valstybės taip pat yra sudariusios dvišalius ir ar daugiašalius susitarimus su kitomis valstybėmis, leidžiančius dvigubą pilietybę kaip kad yra padariusios Italija ir Čekijos Respublika.

Tad šiandien LR Seimas turi puikią progą padaryti reikalingus pakeitimus. Aš tikiu, kad Seimas pasinaudos šia proga ir ims veikti svarbiausių šalies interesų vardan.

Iš anglų kalbos vertė Milda Bagdonaitė, Bernardinai.lt

PRENUMERUOKITE DIRVĄ	
	METAMS - \$55,
	PUSEI METŲ - \$40,
	PIRMA KLASE - \$78,
	ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
	METAMS - \$130.00

SKUNDŽIAMAS PROKURORŲ SPRENDIMAS

Liudvikos Pociūnienės advokatas Kęstutis Čilinskas apskųs prokurorų sprendimą neatnaujinti Baltarusijoje pro viešbučio langą iškritusio saugumo karininko Vytauto Pociūno žūties aplinkybių tyrimo. Teisininko įsitikinimu, į nurodytus bylos trūkumus prokurorai pažvelgė pro pirštus.

Prokuratūra, atsisakydama iš naujo aiškintis, kaip žuvo V. Pociūnas, tvirtino, jog byloje klausukų nebeliko. Esą viskas išsiaiškinta dar ikiteisminio tyrimo metu. Taip pat buvo nuspręsta nepradėti bylos dėl karininko apšmeižimo po mirties, kad neva jis žuvo girtas bandydamas nusišlapinti pro langą.

- Kodėl skųsite sprendimus? – klausė advokato K. Čilinsko Kauno diena.

- Nes abu sprendimai yra negerai. Manau, kad nėra padaryta viskas, kas turėjo būti atlikta. Labai siaurai pažiūrėta į visa – tiek byloje dėl šmeižto, kurį kažkas organizavo, tiek byloje dėl gyvybės atėmimo. Nėra svarbiausio dalyko – neįsiaiškintas visuomenei galbūt jau aiškus motyvas tiek organizuoti gyvybės atėmimą, tiek neteisėtai paskleisti kompromituojančias žinias apie žuvusįjį. Visa tai palikta nuošaly ir susikoncentruota ties techniniais dalykais.

Prokurorai aiškinosi, ar V. Pociūnas pro langą iškrito pats, bet kiek yra pasaulyje pagarsėjusių bylų, kuriose nužudyti specialiųjų tarnybų darbuotojai, o atimti gyvybę naudojamos specialios priemonės. Tą galima padaryti ir per atstumą, kad viskas atrodytų kaip nelaimingas atsitikimas.

Turint omenyje V.Pociūno patirtį saugume, jis negalėjo šiaip sau neapdairiai iškristi pro langą. Taigi, tyrėjai neatkreipė dėmesio į patį svarbiausią dalyką – kas galėjo tai organizuoti, kas buvo suinteresuotas jį išsiųsti iš Lietuvos, atitraukti nuo tyrimų. Žiūrima tik į padarinius, o ne priežastis.

- Kaip vertinate atsisakymą aiškintis, ar V.Pociūnas nebuvo apšmeižtas?

- Esą, jeigu buvo pagarsinta viena iš žūties versijų, tai nėra išsigalvojimas. Bet tas, kas organizavo paskelbimą, jeigu žinojo pačią versiją, turėjo žinoti ir tai, kad ji neteisinga. Tai turėjo būti labai gerai informuoti žmonės, nes ši informacija buvo prieinama tikrai ne kiekvienam prokuratūros ar saugumo darbuotojui.

Tai, kas svarbiausia, vėl neišnagrinėta. Liko tik pateisinimas, kad tokia versija buvo, bet pagal įstatymą tai yra ikiteisminio tyrimo duomenys, kuriuos skelbti draudžiama.

Nesiimta aiškintis, kas neteisėtai gavo ir tuos duomenis paskleidė. Ar teisėsaugos sistema yra pakankamai efektyvi, ar gali prokurorai ištirti tokias bylas, kuriose paliečiami aukšti pareigūnai, galbūt ir saugumo departamento.

- L.Pociūnienė mano, kad dėl prokurorų darbo spragų kalti įstatymai, esą neturėdami ko apkaltinti, jie toliau nebetiria kai kurių faktų. O kaip manote jūs?

- Manychiau, įstatymus tobulinti būtų galima, bet svarbiau pačių prokurorų matymas. Čia kyla klausimas – ar norima matyti visą tiesą, ar tik jos gabalėlius? Žiūrint tik į gabalėlius, iškyla tos problemos, kurios yra paminėtos L.Pociūnienės, to paneigti negalima.

- Kaip vertinate tai, kad prokurorai, sprenddami, ar tirti versiją, kad V.Pociūno žūtis susijusi su darbu, neapklausė jo buvusio kolegės Kęstučio Masiulio, o tik išklausė, ką šis kalbėjo radijo laidoje?

- Be abejo, jis turėjo būti apklaustas. Tai, kad prokurorai su juo net nesusitiko, verčia kirtelti minčiai, kad kažkodėl vengiama turėti svarbiausius įrodymus. Aišku, mes daug ko nežinome, bet iš šalies žiūrint atrodo, kad toli gražu ne viskas padaryta.

Svarbiausia, kad visuomenė matytų prokurorų norą sužinoti teisybę. Lietuva turi pademonstruoti, kad visapusiškai tiria savo piliečių, įtartinomis aplinkybėmis žuvusių užsienyje, bylas, – rašo Lauryna Vireliūnaitė *Kauno dienoje*.

NAUJAS LR GARBĖS KONSULATO ADRESAS

LR Garbės konsulas Algimantas Karnavičius praneša, kad nuo š.m. birželio 15 d. LR Garbės konsulatas, kartu su Bayprint spaustuve, persikėlė į naujas patalpas. Telefonas, elektroninis paštas bei fax palieka toks pat. Konsulą galima pasiekti adresu:

Algimantas Karnavicius, Hon. Consul of the Republic of Lithuania, 2235 – 16th Avenue North, St. Petersburg, FL 33713. Tel. (727) 895-4811; Fax (727)822-2252, e-mail: LtconsulFL@bayprintonline.com

PARAMA STUDENTAMS

Vytauto Didžiojo universiteto Kaune mėnesinis leidinys “Universitas Vytauti Magni” patalpino R. Viedrynaičio pasikalbėjimą su profesoriaus Broniaus Vaškelio žmona Stase, kuri žiemos metu gyvena St. Pete Beach, FL. Jis dėkoja ponams Vaškeliams ir visiems asmenims St. Petersburg, jau

Lietuvos Respublikos prez. Valdas Adamkus įteikė po mirties valstybės apdovanojimą Vyčio kryžiaus ordino Komandoro didįjį kryžių Vytautui Pociūnui, kurį priėmė žuvusiojo žmona Liudvika Pociūnienė su dukra.

www.president.lt

NSGK PIRMININKAS STEBISI SKUBOTAIS GENERALINĖS PROKURATŪROS SPRENDIMAIS

Vilnius, liepos 16 d. (ELTA). Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto (NSGK) pirmininkas Algimantas Matulevičius stebisi skubotu Generalinės prokuratūros sprendimu neatnaujinti ikiteisminio tyrimo Vytauto Pociūno mirties priežasčiai ir žūties aplinkybėms ištirti.

A. Matulevičiaus teigimu, saugumo pareigūno žūtis sukėlė didelį rezonansą tiek šalies politiniame, tiek visuomeniniame gyvenime ir skubotas Generalinės prokuratūros sprendimas palieka daug klausukų ir galimybių kiekvienam savaip interpretuoti pareigūno žūties aplinkybes.

“Mane stebina tai, kad prokurorai per stebėtinai trumpą

periodą priėmė sprendimą dėl rezonansinio įvykio. Kur taip skubama? Kodėl į pagalbą nepasitelkiama tarptautinių ekspertų, kodėl neįsiklausoma į našlės išsakytas abejones, į NSGK parlamentiniame tyrime surinktus faktus? Tiek NSGK atlikto tyrimo medžiagoje, tiek kitų liudytojų teiginiuose esti aiškių parodymų, kad V. Pociūnas buvo skubotai “išstremtas” į Gardiną, kad taip galimai su juo susidorojo tuometinė VSD vadovybė”, - teigia A. Matulevičius.

NSGK pirmininkas apgailestauja ir dėl Generalinės prokuratūros atsisakymo atlikti ikiteisminį tyrimą dėl V. Pociūno apšmeižimo po mirties. “NSGK tyrimo medžiagoje

esti parodymų, kad VSD vadovybė, iki paryčių bendraudama su žiniasklaidos atstovais, per žiniasklaidos priemones bandė visuomenės akyse sumenkinti saugumo pareigūno vardą.

Įtikėti V. Pociūno negarbingu elgesiu tiesiogiai buvo raginami ir kai kurie Seimo nariai. Gal manoma, kad už šį šmeižtą jau atsiprašyta po mirties V. Pociūnui suteikus Vyčio kryžiaus ordino Komandoro didįjį kryžių”, - stebėjosi NSGK pirmininkas.

Atnaujinti tyrimą prokuratūrą buvo paraginęs ir šalies prezidentas, kai į Generalinę prokuratūrą kreipėsi pareigūno našlė L. Pociūnienė.

Lietuvių grįžimo į Tėvynę informacijos centras

PREZIDENTAS RAGINA SKELBTI V.POCIŪNO ŽŪTIES TYRIMĄ

Prokurorams atsisakius dar kartą tirti Valstybės saugumo departamento karininko Vytauto Pociūno žūties aplinkybes, Prezidentas ragina visą tyrimo medžiagą paviesti. Tuo metu žuvusiojo našlė bei visuomenės atstovai toliau sieks, kad prokurorai dar kartą imtųsi nagrinėti bylą bei išsiaiškinti, kas ir kodėl paviešino V. Pociūną šmeižiančią medžiagą.

Prokurorams atmetus Liudvikos Pociūnienės prašymą atnaujinti tyrimą dėl jos vyro žūties Baltarusijoje aplinkybių, nes ankstesnis tyrimas esą jau atsakė į visus klausimus, prezidentas Valdas Adamkus pareigūnus ragina dar kartą grįžti prie bylos tyrimo arba visą

septyneri metai tebetiekiantiems pašalpa neturtingiems, bet gabiems studentams.

Lietuvių žinios, Nr. 372

medžiagą paviešinti – tik taip galima išsklaidyti abejones, ar prokurorai nešališkai ir išsamiai atliko tyrimą.

“Tai – būtinas dalykas. Jei prokuratūra skelbia, kad neturi pakankamai įrodymų arba turi įrodymus, kurie užtikrina visos procedūros teisingumą ir tikslumą, tas turi būti paviešinta, leista visai visuomenei susipažinti”, – teigia V. Adamkus.

V. Pociūno žūties tyrimo medžiagą bus galima paviešinti tik jei ikiteisminio tyrimo teisėjas atmes žuvusiojo karininko žmonos advokato prašymą atnaujinti V. Pociūno žūties aplinkybių tyrimą bei išsiaiškinti, kas ir kodėl išplatino buvusį Saugumo departamento karininką šmeižiančią informaciją.

V. Pociūno našlės advokatas tikina, kad lieka neaišku, kodėl spaudoje buvo paskelbta versija esą diplomatas galė-

jo iškristi, kai neblaivus bandė šlapintis per langą, nors ekspertai nustatė, kad šlapimo pėdsakų ant palangės nerasta.

L. Pociūnienės advokatas pabrėžia, kad pagal Lietuvos įstatymus, versijos iki teismo negali būti skelbiamos be prokurorų leidimo.

“Jo kompromitavimas po mirties, kad būtų nukreiptas dėmesys nuo galimos tikros priežasties, yra iš esmės susijęs su šia byla. Atskleidus tuos suinteresuotus asmenis, juos apklausus ir nustačius, kas jiems darė įtaką, galima objektyviai įvertinti šią bylą“, – tvirtino našlės advokatas Kęstutis Čilinskas. Jis prokurorų prašys leisti susipažinti su visa bylos medžiaga, ir tik tada galės parengti motyvuotą prašymą ikiteisminio tyrimo teisėjui atnaujinti žūties tyrimą bei pradėti V. Pociūno apšmeižimo aplinkybių aiškinimąsi. **LRT**

IRAKAS IR KAS TOLIAU?

Dr. Petras Jokubka

Teroristai ir atominės bombos tai XXI-jo amžiaus siaubas. Kol kas nėra tokios valstybės, kuri turi atominius ginklus, kad grasintų juos panaudoti. Tos visos valstybės, kurios siekia pasistatyti atominės jėgainės, sako, kad jas panaudotų tik gaminti elektrai bet ne atominiam ginklam.

Nesvarbu kokias priemones didžiosios valstybės dės sustabdyti atominės jėgos plitimą, joms nepasiseks, nes musulmoniškos valstybės yra pakankamai turtingos ir smarkiai vysto savo pramonę, tat vakarų valstybėm pritrūks lėšų, kantrybės ir pasiryžimo sustabdyti visas tas valstybes. Kol kas tik viena Amerika ryžosi moderniaisiais laikais pastoti agresoriam kelią, būtent: pristabdyti Korėjos ir Vietnamo komunistus ir dabar Irako musulmonus. Bet mes matome, kas darosi. Motinos ir močiutės eina protestuoti, verčia progresyvią valdžią ir renka pacifistus. Joms nerūpi ažuolas, joms rūpi tik gilės, joms nesvarbu, kas bus rytoj, svarbu tik kad jų sūneliam nereikėtų ginti Amerikos interesus.

Turėjau pasikalbėjimą su viena jauna ponia, kuri turi 20 metų sūnų. Pasikalbėjime aš gerai vertinau Bush, kad jis drįso pastoti agresoriui Saddam Hussein kelią. Ji užprotestavo ir žemino prezidentą, kad jis veda nereikalingą karą ir gali pašaukti jos sūnų. Aš jai atsakiau: “Visų pirma Amerika pasitenkina vien savanoriais. Jei ir pradėtų loterijos keliu kai kuriuos jaunuolius šaukti, tai juk reikia, kad kas nors apgintų mus nuo teroristų. Kas bus, kai jie masiškai pradės griauti Ameriką?” Ji paprastai atsakė: “Pabėgsiu į Kanadą”.

Tai su tokiom problemom Amerika susiduria ir susidurs, kol tęsis karas su teroristais. Sena išmintis sako, kad geriau priešą mušti jo žemėje, negu jo laukti namuose. Daugelis mo-

tinų taip nesugeba galvoti.

Amerika buvo įsivėlusi į daugelį karų, kurių nelaimėjo. Tarp tokių buvo: 1812 m. karas su Anglija, Korėjos ir Vietnamo karai. Bet tai dar nereikia, kad mes turime kapituliuoti ir kaip ta jauna ponia ruoštis bėgti į Kanadą, ką daugelis jaunų vyrų padarė Vietnamo karo metu. Dabar nuo teroristų pabėgti nebėra kur. Jie mus gali atrasti bet kur. Reikia sustoti ir gintis arba mirti bailio mirtimi. Amerikiečiai taip žemai dar niekada nėra kritę. Bet ką daryti su mamytėm, kurios nenori išleisti savo sūnelių iš po savo sparnų? Jos per rinkimus gali išrinkti į valdžią pacifistus. Turim būti pasiruošę ir su tuo ir ieškoti išeities.

Amerika yra turtinga valstybė, ji turi visokių galimybių. Jei neatsiras pakankamai savanorių kovoti su teroristais, mes dar turime galimybę jų pasisamdyti iš kitur. Visame pasauly yra daug jaunų vyrų ir merginų, kurie nori atvykti į Ameriką nuolatiniam apsigyvenimui. Mes galime priimti tik tuos, kurie sutiks atlikti penkių metų prievolę. Po to jiems būtų galima suteikti pilietybę ir leist gyventi visam laikui.

Nugalėti Amerikoje teroristus gali padėti išvystytas saugumas užverbuojant musulmonus. Didesnė problema yra, kaip nugalėti tuos teroristus, kurie kaip Irake siekia valdžios. Didžiausi širšių lizdai yra musulmonų valstybėse, Artimuose rytuose: Irane, Irake Pietų Arabijoje, Kuvaite gal ir Egipte. Jei Irane, Irake ar Pietų Arabijoje paimtų valdžią teroristai, sekančią dieną jie galėtų susprogdinti visus žibalo šaltinius ir Amerikoje po savaitės benzino galėtų gauti tik asmenys su specialiais leidimais važiuoti į darbą.

AMERIKA SU IZRAELIU

Baisu įsivaizduoti koks tai būtų sukrikimas. Išvada, Amerikos kariuomenė Artimuosiuo-

JAV Valstybės sekretorė Condoleezza Rice labai daug dirba, kad būtų pasiekta taika Viduriniuose Rytuose, o ypač Irake ir tarp Izraelio ir Palestiniečių vyriausybės. Kairėje pasitarimų metu Prancūzijos užsienio reikalų ministras Bernard Kouchner, o dešinėje – Europos Sąjungos užsienio reikalų vadovas Javier Solana.

AFR

se rytuose turi būti visą laiką, nes permesti kariuomenę su visais ginklais ir įrengimais į Iraką Amerikai truko šešis mėnesius. Amerikos kariuomenei, kuri skirta Artimųjų rytų apsaugai, tinkamiausia vieta stovėti yra Irakas. Esant nuolatinei įtampai tarp shiitų ir sunitų viena ar kita musulmonų sekta sutiks su mumis bendrauti ir priimti mūsų kariuomenę. Žinoma, geriausia būtų išeitis, jei minėtos valstybės įstotų į NATO ir sutiktų priimti NATO kariuomenės dalinius. Jei to nebūtų galima pasiekti, Amerika turi veikti su Izraeliu. Blogiausiu atveju gal Izraelis sutiktų priimti mūsų kariuomenę ir ginklus, bet jokių atveju Amerika negali pasitraukti iš Artimųjų rytų.

Kokios galimybės mums pasiekti susitarimą su Iranu ir prikalbėti jį, kad atsisakytų ambicijų įsigyti atominius ginklus Dabartiniai įvykiai susiję su anglų karių pagrobimu ir žiauriu su jais elgesiu rodo, kad tokios galimybės yra labai menkos. Jei Amerika ir Europos Sąjunga nesiims karinių priemonių panaudoti prieš Iraną, tai tikriausia Izraelis bus paliktas vienas tokių priemonių imtis. Užimti Iraną ir ten laikyti savo kariuomenę būtų metimas beginklį į liūtų gardą. Sunaikinti jų atominės jėgainės iš oro irgi gali būti bergždžias darbas, nes tos jėgainės tikriausia yra statomos po granito kalnais. Tik išmesti desantininkai galėtų sunaikinti tas jėgaines ir vėl pasitraukti.

Beveik visi demokratų partijos prezidentiniai kandidatai reikalauja, kad Amerika pasitrauktų iš Irako. **Tik Clintonienė prileidžia, kad amerikiečiai ten pasilikėtų stebėtojais.** Iš respublikonų kol kas drąsiausiai pasisako senatorius John McCain ir Rudolph Giuliani.

TERORISTŲ AMŽIUS

Dabar teroristų amžiuje, jei mes nesieksime pastoti kelią tiems iškrypėliams, jie ras būdų susprogdinti mūsų miestus ir gražinti mus į priešistorinius

laikus. Kas sugebės atspėti, ką galvoja arabas gyvenantis Amerikoje, nusivylęs gyvenimu ir trokšdamas kuo greičiau patekti į “dangų” ir kada jis padės bombą po mūsų dangoraižiu? Kadangi mes to negalim atspėti, teks griebtis provizorinių priemonių. O tokių gali būti labai daug. Paminėsim vieną. Pagal dabartinius spaudos pranešimus Irake yra sulaikyta apie **20,000 teroristų**. Reikia prileisti, kad saugumiečiai Irake veikia efektyviai ir maždaug žino ir apie tuos kurie dar nėra suimti. Lieka tik klausimas, kada ir kaip juos sugaudyti. Padidinus Amerikos kariuomenę dauguma tų teroristų bus surinkta. Gali tokių skaičius padidėti trigubai. Pravedus tardymus dauguma jų teisme bus pripažinti kaltais ir pasmerkti mirčiai. Jiems bausmė galėtų būti vykdoma tokia tvarka: už vieną nužudytą nekaltą pilietį galėtų būti įvykdyta mirties bausmė penkiem teroristam. Tik vartodamos tokias ar panašias priemones civilizuotos tautos galės laimėti karą prieš teroristus. Kada tas karas bus baigtas, tiems teroristam, kuriem neįvykdyta bausmė, galėtų būti suteikta amnestija.

Mūsų svarbiausias tikslas turėtų būti apsaugoti nuo teroristų ir organizuoti visas valstybes į kovą, jei kurioje nors iš jų teroristai imtų valdžią. Antaras tikslas būtų užtikrinti laisvą Artimųjų Rytų benzino tiekimą. Šiame antrame tikslu ir slepiasi visa tragedija, nes nei prezidentas Bush, nei joks prezidentinis kandidatas negali pasakyti, kad mes kovojame dėl benzino. Gal ateityje mes išvystysime benzino pakaitalus, bet dabar mes nuo arabų benzino dar priklausom. Ar mes galime pabėgti nuo tos problemos? Jei ne, tai turime stoti į žūtibūtinę kovą.

Jei mums, atrodo, pasisekė susitarti su kietasprande Šiaurine Korėja dėl atominės jėgainės, reikia tikėtis, kad pasiseks susitarti ir su Iranu. Jei ne, mes turime būti pasiruošę visom galimybėm.

IZRAELIS ATMETĖ RAGINIMĄ DERĖTIS DĖL ESMINIŲ KLAUSIMŲ

Izraelis liepos 17 d. atmetė galimybę “šiuo etapu” surengti derybas dėl būsimos Palestinos valstybės sienų, taip suduodamas smūgį palestiniečių prezidentui Mahmoud Abbas ir priversdamas suabejoti atnaujinto JAV spaudimo spręsti šį klausimą sėkme.

JAV prezidentas George W. Bush liepos 16 d. sakė, kad “esant tinkamam pagrindui galime netrukus pradėti rimtas derybas Palestinos valstybės sukūrimo link”, ir atskirai nurodė derybas dėl sienų ir pirmą kartą ištarė, kad Izraelis okupavo Palestiniečių kraštą.

M.Abbas padėjęs Saeb Erekat sakė, kad M.Abbas yra pasirengęs nedelsiant pradėti derybas dėl galutinio statuso.

“Izraelis atvirai pareiškė, kad norime kalbėtis apie ‘politinio horizonto’ klausimus ir apie tai, kaip pasiekti dviejų valstybių dviem tautoms viziją, - sakė Izraelio premjero Ehud Olmert atstovė Miri Eisin. - Tačiau labai aiškiai sakėme, kad nenorime šiuo etapu aptarinėti trijų esminių klausimų dėl sienų, pabėgėlių ir Jeruzalės”.

LRT

GRUZIJA Į IRAKĄ SIUNČIA KARIUS

Gruzijos prezidentas Michail Saakašvili priėmė sprendimą padidinti Gruzijos karių kontingentą Irake iki 2 tūkst. žmonių, ir liepos 20-22 dienomis į Kuveitą bus išsiųsta apie 1 tūkst. 200 kariškių.

Gruzijos gynybos ministerijos spaudos tarnyba naujienų agentūrai RIA Novosti pranešė, kad iš Kuveito Gruzijos kariai liepos 23 dieną išvyks į nuolatinę dislokavimo vietą - karinę bazę Kuto mieste. Prie jų prisijungs 850 kariškių, jau tarnaujančių Baakubos ir Bagdado miestuose.

Gruzijos karinis kontingentas dislokuotas Irake nuo 2003 m. rugpjūčio.

ELTA

Rugsėjo devintą dieną, sekmadienį,
šv. Kazimiero parapijos salėje

RENGIAMA TAUTOS ŠVENTĖ

Pradžia 12:15 val.p.p.

Kalbėtojas gen. garbės konsulas
VYTAUTAS ČEKANAUSKAS.

Meninę dalį atliks MOTERŲ KVARTETAS.

Po minėjimo kava ir užkandžiai.

Įėjimas laisvas.

Visus apylinkių lietuvius maloniai kviečiame
dalyvauti.

Tautinės S-gos Los Angeles skyriaus valdyba

VOKIETIJA

DRAUGYSTĖS
TILTAS

Tris dienas “Draugystės tilto” vėliava plevėsavo Vasario 16-osios gimnazijoje. Į “DT” atvyko 175 dalyviai: 62 vaikai ir jaunuoliai, 113 suaugusių.

“Draugystės tiltas” – tai tarptautinis Europos lituanistinių mokyklų vasaros sąskrydis, į kurį kviečiami šių mokyklų mokiniai, jų tėvai ir mokytojai, lietuvių bendruomenių atstovai.

Projektas gimė Švedijos Lietuvių Bendruomenėje, Stokholmo “Saulės” lituanistinėje mokykloje. 2005 metų vasarą Švedijoje įvyko pirmasis Europos lituanistinių mokyklų susitikimas.

2006 metais šeimininko teises perėmė Airijos Lietuvių Bendruomenė ir Dublino lituanistinė mokykla “4 vėjai”, kuri organizavo stovyklą Dubline.

“Draugystės tilto 2007” organizacija buvo patikėta Vokietijos Lietuvių Bendruomenei ir čia veikiančioms lituanistinėms mokykloms.

Šio gražaus ir prasmingo sambūrio tikslas – aptarti užsienyje gyvenančių lietuvių vaikų (ir vaikų iš mišrių šeimų) švietimo aktualijas, pasidalyti pedagoginio darbo patirtimi, kartu spręsti iškylančius sunkumus, užmegzti gerus bendradarbiavimo santykius tarp Europos šalių lietuvių bendruomenių, susipažinti, susidraugauti, susitelkti bendriems darbams. Šis nuotaikingas, įdomus vasaros renginys užtikrina draugišką mokytojų, moksleivių bei jų tėvų bendravimą, skatina mokinius dar rimčiau kibtį į lietuvių kalbos studijas, suteikia jiems progą geriau pažinti Lietuvą, jos istoriją, tradicijas, kviečia tapti aktyviais lietuviškų bendruomenių nariais.

Š.m. liepos 6 d. popietę Vasario 16-osios gimnazijos

kieme pradėjo renginio dalyviai. Suvažiavo 70 vaikų ir jaunuolių nuo 1,5 ir 18 metų (daugumą jų – lituanistinių mokyklų moksleiviai), bei kur kas daugiau suaugusių iš 13 Europos kraštų. Suaugusieji – tai vaikus lydėję tėvai, mokytojai, bendruomenių vadovai, rengėjai ir jų talkininkai. Rengėjams reikėjo gerai paprakaituoti visus registruojant ir aprūpinant reikiama informacija. Po pirmos pažinties su Romuvos sodyba prasidėjo įvairi DT programa.

Pakėlus vėliavas ir sugiedojus Tautos himną vakarą pradėjo projekto vadovė Salomėja Boettcher ir koordinadorė Dalia Henke. Jos pasveikino atvykusius, padėjo rėmėjams bei talkininkams ir įteikė jiems simbolines dovanėles. Sveikinimo žodžius pasakė VLB pirmininkas Antanas Šiugždinis, Lietuvos ambasadorius Evaldas Ignatavičius ir Žemės ūkio ministerijos viešųjų ryšių vedėjas Vilius Renkevičius.

Vakaro dominante tapo lituanistinių mokyklų mokinių prisistatymas, kurį šauniai vedė Lietuvos karalius Mindaugas (aktorius Eimantas Bareikis) ir karalienė Morta (aktorė Judita Urnikytė). Mokyklos buvo labai išradingos, savo mokyklas pristatė linksmomis dainomis, pajuokavimais, eiliuotais tekstais, skanduotėmis ir pan.

Programa baigėsi smagia “Draugystės tilto” daina (žodžiai Gvido Mazgelio, muzika Vyto Lemkės). Vakarą pavesė baigėsi diskoteka, mažyliams – Labanaktuko pasakėlėmis, o suaugusiems – vakarone.

Programa vaikams

Tris dienas jaunieji lietuviukai ilsėjosi gražioje Vasario 16-osios gimnazijos parko gamtoje, bendravo, žaidė, sportavo ir mokėsi. Po ilgų savaitės vėjo ir lietaus DT dienos buvo saulėtos ir šiltos.

Šeštadienio rytas prasidėjo simbolinėmis pamokėlėmis gimnazijoje, kurias vedė gimnazijos lietuviai mokytojai. Moksleiviams buvo įteikti šios mokyklos “lankymo pažymėjimai”. Po pusantros valandos trukusių “mokslių” visa kita vaikų veikla vyko parke.

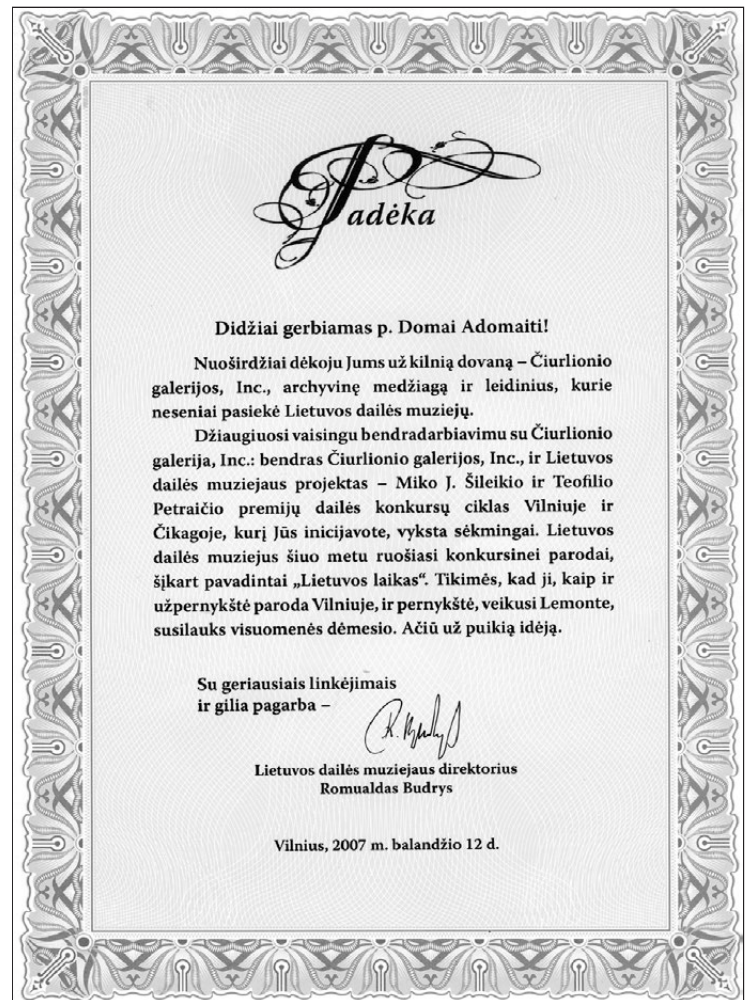
6–10 m. vaikučiai rinkosi į “Jurgelio meistrelio” dirbtuves ir šokių būrelius. Ten mažieji galėjo išmokti rišti draugystės juostas, piešti ant akmenukų. Šiam būreliui vadovavo “meistriene” Izolda Zacharias. Pas šokių mokytoją Audronę Ručienę vaikai šoko “polką su ragučiais”, dainavo lietuviškas dainas, dalino draugystės tilto žiedą.

11–17 m. mokiniai rinkosi kitokią veiklą. Buvęs gimnazijos mokinys Vaidas Bruderis vedė diskusiją “Muzikos pasaulyje”. “Jaunieji riteriai” rinkosi į salą pas mokytoją Darių Subačių, kur galėjo išbandyti riteriškas savybes: vikrumą, drąsą, sumanumą. Sportinius žaidimus ir “linksmąsias estafetes” organizavo mokytojai Aleksandras ir Aušra Getatai.

(Nukelta į 11 psl.)

LIETUVIŲ FONDO
PRANEŠIMAS

Visus maloniai kviečiame š.m. rugsėjo 16 d. į Lietuvių fondo rengiamą 13-tąjį Golfo turnyrą. Kiekvienais metais sulaukiame vis daugiau įvairaus amžiaus golfo entuziastų, kuriems pasiūlome gerai paruoštus “Old Oak Country Club” (Homer Glen, IL) golfo aikštynus, skanūs užkandžius, originalius prizus ir gerą nuotaiką. Dalyvaudami LF Golfo turnyre, Jūs paremsite Lietuvių fondą ir tuo pačiu lietuviškosios išeivijos veiklą. Daugiau informacijos apie tai - www.lithuanianfoundation.org arba tel. 630-257-1616.

CHICAGO, IL

Čikagoje, ryšium su kun. Arvydo Žygo išvykimu ne jo paties noru iš Švč. M. Marijos parapijos, vyksta diskusijos, nes daugelis parapiečių yra susirūpinę, ar bus tęsiamos pamaldos lietuvių kalba. Yra žinoma, kad kun. klebonas Tony Markus iki šiol neišmoko lietuviškai ir pataria lietuviams važiuoti į Lietuvą. Jam nepatinka, kad kalbama lietuviškai. Taip buvo, kai parapijoje buvo kun. R. Adomavičius, taip pat ir dabar, kai buvo kun. A. Žygas. Liepos 8 d., jis atsisveikino su parapiečiais, neišbuvęs jam skirto laiko. Lietuviams tai kelia daug susirūpinimo lietuviškos parapijos likimu. Jokio paaiškinimo iš klebono tuo klausimu nėra. Parapijos biuletenis beveik visas leidžiamas angliškai, kurio daugelis gerai nesupranta. Klebonas sustabdė parapijos tarybos veiklą ir nesiruošia 400 metų jubiliejui, kai Lietuvoje pasirodė Dievo Motina piemenėliams. Tas stebuklas Bažnyčios patvirtintas. Ar parapija turės lietuvių kunigą – nežinia. Kun. A. Žygas sako: “Aš nustebau, kad buvau šiuo metu atleistas dėl to, kad dar nėra pasibaigusios mano doktorantūros studijos”. Dėl tarybos atleidimo kun. T. Markus sako, kad ji nesilaikė vyskupijos nurodymų, esą reikalingas laikas “žmonių savišvietai”. Trečiosios bangos lietuviai nebesilanko parapijos bažnyčioje. Kun. A. Žygas mums primena, kad “Laiškas, kurį aš gavau, teigia, jog šiuo metu Arkivyskupijoje yra planuojama pertvarkyti lietuvišką sielovadą ir kad šiuo metu mano tarnystė Mergelės Marijos Gimimo parapijoje yra pasibaigusi”. Jis tikisi, kad Lietuvos vyskupai pasitars su Amerikos

vyskupais ir suras išeitį, o kalbėdamas apie tautiškumą ir gimtąją kalbą, sako, jog tai yra “brangiausia Dievo dovana garbinti Visagalį gimtąją kalbą”.

Lietuvos partizanų globos fondas išleido antrąją papildytą Nijolės Gaškaitės-Žemaitienės knygos “Pasipriešinimo istorija 1944-1953 metai” laidą. Šią knygą gaus visos mokyklos, bibliotekos ir universitetai Lietuvoje ir visos lituanistinės mokyklos ir archyvai užsienyje, kad jaunieji suprastų pasipriešinimo okupantams reikšmę siekiant nepriklausomos Lietuvos valstybės. Tą renginį pradėjo to fondo pirmininkas Leonas Maskaliūnas. Pagrindinį pranešimą skaitė Povilas Vaičekas, ne tiek apie pačią knygą, kiek kartų primindamas ir savo išgyvenimus Sovietų tremtinių koncentracijos lageriuose. Ištraukas iš knygos skaitė Miglė Tauragytė. Knygos sutiktuvės įvyko liepos 15 d. Lietuvių dailės muziejuje Lemonte. Lietuvos partizanų globos fondo valdybą sudaro pirm. Leonas Maskaliūnas ir nariai – Povilas Vaičekas, Marija Remienė, Vytautas Gaižutis ir Antanas Paužuolis.

Amerikos lietuvių Tautinės sąjungos Čikagos skyrius, kurio pirmininke yra Matilda Marcinkienė, rugpjūčio 26 d., sekmadienį, Ateitininkų namų ažuolyne, Lemonte, rengia šaunią gegužinę, kurios pradžia 12 val. d. Kviečia mus kuo gausiau dalyvauti, nes bus labai įdomi programa.

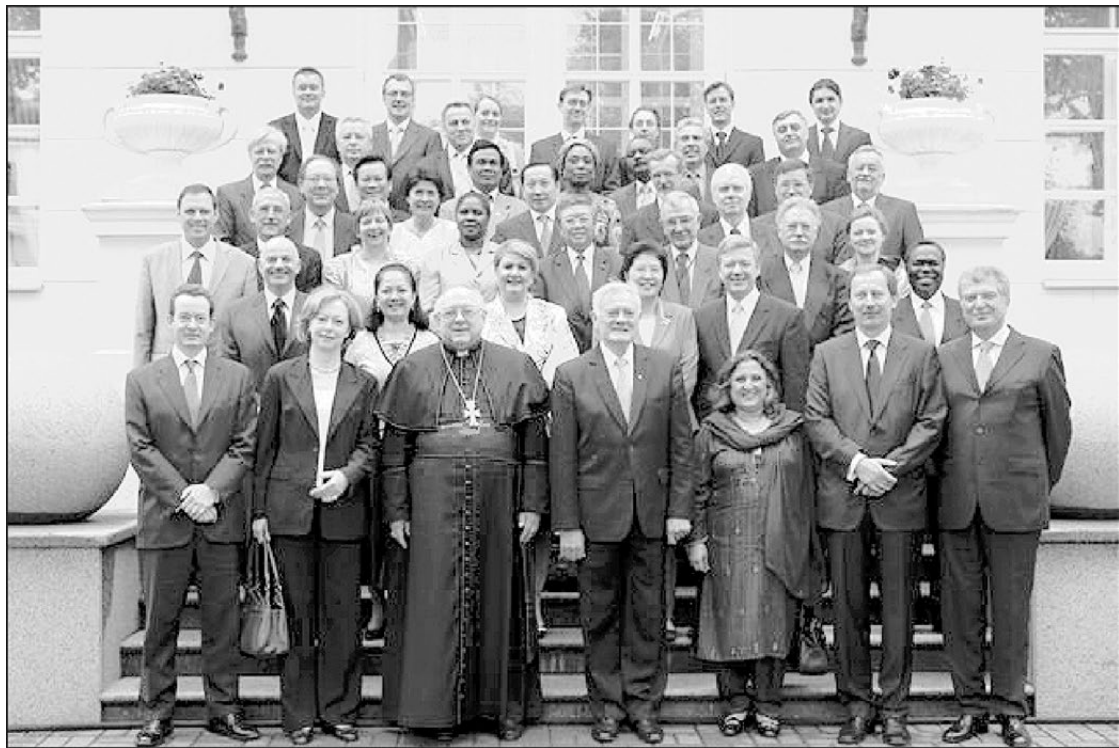
Dainavoje baigiasi ši savaitgalį Moksleivių ateitininkų sąjungos rengta stovykla, kurioje dalyvavo daug moksleivių iš visos Amerikos.

A. a. Vytautas Mikūnas po ilgos ir sunkios ligos mirė liepos 20 d.

Prezidentas Valdas Adamkus surengė pasitarimą, kurio metu buvo aptarti lietuviškų televizijos laidų transliavimo klausimai užsienio lietuviams, o ypač Amerikoje gyvenantiems. Dešinėje antras – Arvydas Reneckis, Lietuvių televizijos laidų direktorius Čikagoje.

www.president.lt

Lietuvos valstybės vadovas Valdas Adamkus priėmė užsienio valstybių ambasadorius akredituotus Lietuvos Respublikai. www.president.lt

Vytautas Landsbergis:

KODĖL ITALIJA TAIP NEGRAŽIAI ELGIASI?

Lietuvos teisės tvirtos ir pozicija skaidri. Pinigai, kuriuos Lietuvos Respublika prieš karą įmokėjo už “Villa Lituania” Romoje ir kurie po to buvo saugomi Italijos banke, priklauso Lietuvai.

Italijos Vyriausybė tiesiog pasiėmė tuos pinigus kažkurio buvusiuoju laikotarpiu, kai Lietuvos valstybės ir Vyriausybės, galinčių pareikšti savo teises, nebuvo scenoje dėl SSRS įvykdytos okupacijos ir aneksijos. Tačiau nei SSRS, nei Italija neaneksavo, nes tai neįmanoma, Lietuvos teisių. Pokario Italija tik pasinaudojo Lietuvos nelaime – deja, reikia tai pasakyti. O ar pasiėmusi Lietuvos pinigus Italija “neturi jokių teisinių įsipareigojimų Lietuvos atžvilgiu”, kaip rašo Italijos URM artimas leidinys *il Velino Diplomatic Insider*, rodo nebent visišką moralinio aspekto atsisakymą. Pretekstu Italijos Vyriausybė, kaip man paaiškino 2007-06-29 laiške jos ambasadorius Lietuvai, naudoja Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos 1998 m. raginimą Rusijai grąžinti ambasadas Paryžiuje ir Ro-

moje. Politinis dokumentas verčiamas juridiniu nuosavybės argumentu – Italija niekuo dėta! Taip, pastato ji negali atimti, bet juk yra dar už pastatą įmokėtos lėšos.

Palyginkime Prancūziją. Ši šalis išsaugojo Lietuvos aukšą, neatidavė sovietams ir nesuvalgė, priešingai, kilniu mostu grąžino Lietuvos nepriklausomai valstybei. Didžioji Britanija ir Švedija neišsaugojo aukso, tačiau pripažino savo klaidą ir Lietuvos teises, šį turtą tuoj pat atgavome. Tai padori europietiška laikysena. Romoje to nematome. Italija neišsaugojo Lietuvos mokėtų lėšų, o pasiėmė jas ir sunaudojo, ligi šiol nepripažįsta savo neteisėto poelgio ir atsisako grąžinti.

Tai rusiška laikysena.

O jau visai prastai atrodo Italijos ambasadoriaus juokeliai, neva lietuviai nežino, kurį “Villa Lituania” gabalą norėtų atgauti ar kam sumokėti likusią nuo 1940 m. kainos dalį. Kitaip tarus, ar matote, kokie lietuviai kvaili? Tai ambasadoriaus diplomatinis būdas plėtoti santykius.

Lietuvoje apie tokius šnekežimus sakoma paprasčiau: “kabina makaronus”, - ir be jokių aliuzijų į dainininkų šalies nacionalinį valgį.

Vis dėlto, kas toliau? Kažkas įtakoja Italijos užsienio reikalų ministeriją, kad stumtų Lietuvą į konfliktą. Neabejoju, kad to išvengsime, oficialiame lygmenyje nepasakysime visko, ką galėtume. Bet laikas dairytis tarptautinių advokatų ir arbitražo institucijų. Ten visai nereikės bartis, pakaks pareikšti užuojautą, kad Italijos Vyriausybė taip blogai atrodo.

Ši neras dokumentų, kad Lietuva būtų savo turtą kada nors Italijai padovanojusi.

Ir arbitražas turės aiškų vaizdą, kur susikerta nuosavybės teisė ir interesai: ne “tarp Vilniaus ir Maskvos” (jau minėtas mėginimas klaidinti), o tarp Lietuvos Respublikos ir Italijos Respublikos, kuri yra Mussolinio laikų valstybės tęsėja ir blogo elgesio sukeltos problemos paveldėtoja. Ją išspręs, tikimės, ramus apsisprendimas ir pagarbus elgesys.

Bernardinai.lt

LIETUVOS LAKŪNŲ ŽŪTIES METINĖS

Lietuvos Užsienio reikalų ministras Petras Vaitiekūnas liepos 15 d. lankėsi Myslibužė, Lenkijoje, kur dalyvavo Atlantą ir dalį Europos perskridusių Lietuvos lakūnų Stepono Dariaus ir Stasio Girėno 74-ųjų žūties metinių minėjime. Myslibužė ministras padėjo gėlių prie S.Dariaus ir S. Girėno paminklo, dalyvavo mišiose, apsilankė S.Dariaus ir S.Girėno muziejuje ir lakūnų vardu pavadintoje vietos mokykloje.

Ministras taip pat įteikė S. Dariaus ir S.Girėno medalius nusipelnusiems Lenkijos piliečiams, susitiko su ten vyk-

siančios skautų stovyklos dalyviais, vietos lietuviais ir savivaldos atstovais.

Minėjime taip pat dalyvavo Krašto apsaugos, Kultūros, Susisiekimo, Užsienio reikalų, Švietimo ir mokslo ministerijų, Tautinių mažumų ir išeivijos departamento, Kauno savivaldybės atstovai.

S.Darius ir S.Girėnas 1933 metų liepos 15 dieną pakilo iš Niujorko nedideliu vienmotoriu lėktuvu “Bellanca”, pavadinę jį “Lituanica”, kad be nutūpimo perskristų Atlanto vandenyną ir pasiektų Kauną. Sėkmingai įveikę Atlantą ir

didžiąją Europos dalį, dėl iki šiol neišaiškintų priežasčių jie žuvo liepos 17 dieną tuometinės Vokietijos Soldino miške (dabar Lenkijoje), belikus vos keliems šimtams kilometrų iki kelionės tikslo. Lakūnai buvo palaidoti Kauno centrinėse kapinėse, o 1964 metais perlaidoti Kauno Aukštųjų Šančių karių kapinėse. **LR URM**

Europos Sąjungos struktūrinės paramos 2007-2013 metais auditą ir toliau vykdys Valstybės kontrolė. Lietuva - viena iš nedaugelio ES šalių, kur struktūrinių lėšų panaudojimo vertinimą atlieka pati aukščiausia audito institucija.

LIETUVA IR PASAULIS

Prezidentas Valdas Adamkus pareiškė užuojautą Brazilijos Federacinės Respublikos prezidentui Luizui Inacio Lula da Silvai dėl tragiškai pasibaigusios Brazilijos lėktuvo katastrofos San Paule. "Šios nelaimės akivaizdoje Lietuvos žmonės kartu su Brazilija išgyvena skausmą dėl patirtų netekčių", - užuojautos laiške rašė šalies vadovas. Prezidentas V. Adamkus visų Lietuvos žmonių vardu pareiškė užuojautą žuvusiųjų šeimoms ir artimiesiems. *ELTA* primena, kad keleivinio lėktuvo "Airbus A320" katastrofa Congonhas oro uoste San Paule nusinešė apie 250 žmonių gyvybių.

Politinis, ekonominis ir kultūrinis bendradarbiavimas tarp Lietuvos ir Danijos vyksta labai sėkmingai ir teikia abipusę naudą, pabrėžė prezidentas Valdas Adamkus, trečiadienį priėmęs kadenciją baigiančią Danijos Karalystės ambasadorę Evą Janson. Prezidentas išreiškė viltį, kad ir toliau stiprės ryšiai tarp abiejų šalių žmonių, aktyvus bendradarbiavimas verslo, kultūros ir mokslo srityse. V. Adamkus pabrėžė, kad Danija lieka viena svarbiausių Lietuvos partnerių ir vykdančią aktyvų dvišalį ir daugiašalį karinį bendradarbiavimą Irake ir Afganistane.

Danijos ambasadorės teigimu, danų kariai ypač vertina bendradarbiavimą su lietuvių kolegomis, jų pasirengimą ir profesionalumą. Susitikime prezidentas V. Adamkus ir Danijos ambasadorė taip pat aptarė energetinio bendradarbiavimo ir plėtros galimybes tarp Skandinavijos ir Europos, regioninius energetikos projektus. Prezidentas pabrėžė, kad Lietuva aktyviai prisideda ieškodama naujų šaltinių, galinčių užtikrinti energetinę regiono nepriklausomybę.

Kauno medicinos universiteto klinikose pirmą kartą Lietuvos ir Baltijos šalių medicinos istorijoje atlikta plaučių persodinimo operacija. Tai viena sudėtingiausių organų transplantacijų. Gyvybiškai svarbus donorinis organas persodintas 47 metų moteriai, sirgusiai sunkia lėtine plaučių liga. Sudėtingai plaučių persodinimo operacijai vadovavęs KMUK Širdies, krūtinės ir kraujagyslių chirurgijos klinikos vadovas profesorius Rimantas Benetis džiaugėsi, kad pacientės sveikatos būklė stabili, visi rodikliai normalūs. Ligonai persodinti 28 metų merginos, susirgusios staiga ir nepagydomai, plaučiai. Sprendimą dėl donorystės priėmė merginos artimieji. KMUK duomenimis, dabar plaučių persodinimo operacijos laukia dar trys pacientai, aštuoniems reikalinga kompleksinė širdies ir plaučių transplantacija.

Lietuvos kariuomenė ir elektroninių inžinerinių sprendimų bendrovė "Fima" pasirašė naujos meteorologinės įrangos pirkimo sutartį. Bendrovės "Fima", kuri laimėjo Lietuvos kariuomenės šiais metais paskelbtą konkursą, įranga kainuos daugiau nei 1,8 mln. litų. Planuojama, kad bendrovė naują įrangą sumontuos iki šių metų pabaigos. "Nauja įranga pirmiausiai užtikrins daug aukštesnį skrydžių saugumo lygį - bus labai tiksliai nustatomos meteorologinės sąlygos, greitai sudaromi pranešimai apie orus. Tokie pranešimai būtini pilotams, - sakė Lietuvos karinių oro pajėgų Aviacijos bazės vadas pulkininkas leitenantas Audronis Navickas. - Nauja įranga labai svarbi užtikrinant Lietuvos kaip priimančiosios šalies paramą Baltijos šalyse oro policijos misijoje dalyvaujantiems NATO naikintuvams, taip pat Lietuvos karinių orlaivų skrydžiams".

Šiaulių kariniame aerodrome bus įrengtos dvi meteorologinės aikštelės, kuriose bus matuojama oro temperatūra, santykinė drėgmė, atmosferos slėgis, vėjo kryptis ir greitis. Naujoji įranga taip pat sugebės nustatyti matomumą, debesų aukštį, aptikti perkūniją, kontroliuos kilimo ir tūpimo tako paviršiaus būklę. Už kariuomenės lėšas įsigyta ir Šiaulių kariniame aerodrome įrengta moderni įranga bus naudojama ne tik karinėms reikmėms - įrangos teikiamais duomenimis naudosis ir Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba, sudaranti orų prognozes visai Lietuvai. Naująją įrangą gaunami duomenys taip pat bus naudojami ir organizuojant civilinius skrydžius.

Lietuvos žinybų informacinė sistema jau suderinta su Europos Sąjungos Šengeno erdvės ir vizų informacinėmis sistemomis. Antros kartos Šengeno informacinės sistemos (SIS II) ir Lietuvos užsienio reikalų ministerijos bei Vidaus reikalų ministerijos sistemų derinimas baigtas per devynis mėnesius. Lietuvos valstybinės Šengeno informacinės sistemos techninės ir informacinės infrastruktūros sukūrimo bei įdiegimo antrojo etapo darbus atliko UAB "Sonex Technologies" turinti IBM "Premier Business Partner" statusą. Šių darbų vertė - 11 mln. litų. Projektui įgyvendinti naudotos ES lėšos. "Ministerijų užsakymu sukūrėme techniškai sudėtingus sprendimus. Juos įgyvendinome IBM System p5 tarnybinių stočių, IBM duomenų saugyklų ir juostų bibliotekos pagrindu", - teigia UAB "Sonex Technologies" direktorius Henrikas Genutis. Dabar sukurta nutolusių tarnybinių stočių sistema užtikrina visos sistemos patikimumą - sunaikinus vieną tokią sistemą darbą perima kita, o duomenys išlieka. **LGITIC**

Foto menininko Jono Kuprio parodą „Lietuviai Amerikoje“ Martyno Mažvydo bibliotekoje Vilniuje aplankė ir Lietuvos prez. Valdas Adamkus.

www.president.lt

ŽMOGAUS PAREIGA SAVO TAUTAI IR VALSTYBEI

Lietuvos partizanų globos fondo valdyba Čikagoje mūsų visuomenei pristatė Nijolės Gaškaitės antrojo leidimo knygą „Pasipriešinimo istorija, 1944-1953 metai“. Kadangi ta knyga yra labai svarbi visai pasipriešinimo okupacijai Lietuvos istorijoje, spausdiname prof. Kęstučio K. Griniaus įžanginį žodį.

Pokario partizanų kovos vienas tragiškiausių ir herojiškiausių Lietuvos istorijos laikotarpių. Lietuva ne tik neteko nepriklausomybės, bet ir pakliuvo į itin atšiaurios totalistinės diktatūros reples. 1944-1953 metais keli šimtai tūkstančių žmonių buvo suimti ar ištremti iš Lietuvos, keliasdešimt tūkstančių žuvo kovodami, visuomenei prievarta buvo brukama neapykanta grindžiama svetima ideologija, niekinamos ir stumiamos iš viešojo gyvenimo tradicinės tautinės ir religinės vertybės.

Šių išbandymų akivaizdoje Lietuvos gyventojai rinkosi vieną iš trijų kelių. Mažuma - komunistai ir jų bendrininkai uoliai ir be išlygų talkino okupantui, savo žiaurumu dažnai pranokdami Maskvos atstovus. **Didžioji gyventojų dalis palaikė nepriklausomybės idėją**, vengė ryšių su valdžia, laukė išvadavimo iš Vakarų, bet nesiryzo rizikuoti savo gyvybe dėl šalies laisvės. Trečioji grupė — partizanai, jų ryšininkai ir rėmėjai — iki arešto ar mirties aktyviai priešinosi komunistų vergovei.

Partizanų dalia buvo nepaprastai sunki. Jie nepajėgė stoti į atvirą kovą su perdėm galingu priešu, bet jautė pareigą tęsti priešinimąsi, kol Vakarai privers Sovietų Sąjungą išvesti savo kariuomenę. Partizanai kovojo su priešu, kuris ne tik niekino žuvusiųjų lavonus, bet ir bausdavo, tremdavo jų šeimas. Kovos vyko partizanams nepalankiomis gamtos ir geopolitinėmis sąlygomis. Nebuvo nei kalnų, nei pakankamai didelių miškų ar pelkių, kur jie galėtų saugiau slėptis, nei kaimyninių šalių, į kurias galėtų pasitraukti laikinai atvangai. Be to, klasta ir išdavikų verbavimas greitai tapo sovietinių saugumo organų pagrindiniu kovos būdu. Dėl nesibaigiančių pavojų

partizanai turėjo prisitaikyti prie "gyvenimo po žeme", to dvasią ir kūną alinančio slapstymosi bunkeriuose ir naktinių žygių. Ir daugelis nepalūžo, prieš apsupty susisprogdindavo granata ar nusišaudavo paskutiniu šoviniu, kad neišduotų kovos draugų ar šeimos narių.

Valdžios kova su partizalais nesibaigė sutriuškinus jų pajėgas. Kaip minima šioje knygoje, 1956 11 05 Antano Sniečkaus vadovaujamos Lietuvos komunistų partijos Centro komitetas kreipėsi į SSRS Aukščiausiosios tarybos Prezidiumą, prašydamas uždrausti politiniams kaliniams grįžti Lietuvon. Nesulaukus atsakymo, vietos valdžia pati ėmėsi iniciatyvos persekioti grįžtančiuosius. Tuo metu taip pat prasidėjo ir iki pat sovietinės Lietuvos griuvimo tęsėsi propagandos kampanija, siekusi visomis priemonėmis dergti partizanus, vaizduoti juos kaip kraugeriškus žudikus. Lygiagrečiai, bet gerokai subtiliau buvo aiškinama, kad ginkluotas pasipriešinimas buvęs beprasmis, Lietuvai žalingas, kad laurai už sąlygiškai palankią Lietuvos padėtį priskirtini slaptiems patriotams, susitelkusiems LKP gretose.

Komunistų propaganda vis dėlto turėjo poveikio. Partizano kaip bandito įvaizdis žmonių protuose įstrigo giliau negu dabar norima pripažinti. Pirmųjų atgimimo metų polinkis partizanus romantizuoti greit išblėso, ir pasigirdo daug balsų, raginančių neužmiršti partizanų žiaurumų ir lyginančių juos su stribais. Nors nereikia nutylėti, ką kartais darė partizanai ir kas buvo daroma jų vardu (o tai ne visada tas pat), nevalia užmiršti esminių skirtumų: **partizanai kovojo už Lietuvos laisvę, komunistai prisidėjo prie Lietuvos pavergimo; absoliuti gyventojų dauguma pritarė**

strateginiams partizanų siekiams, o Sniečkų ir jo draugus laikė išdavikais ir okupantų parankiniais; partizanų veiksmai buvo atsakas į Maskvos ir jos talkininkų Lietuvoje vykdytą masinį terorą. Tai, kad partizanai neteisėtai įvykdė mirties nuosprendžių, nepanaikina esminio skirtumo tarp laisvės kovotojų ir okupantų, lygiai kaip prancūzų rezistentų smurtas prieš vokiečius ar įtariamus kolaborantus per Antrąjį pasaulinį karą nepateisina Prancūzijos pasipriešinimo ir nacių Vokietijos teroro gretinimo.

Nijolės Gaškaitės-Žemaitienės knyga – vienas pirmųjų mėginimų po saugumo archyvų atidarymo sintetiniu žvilgsniu aprėpti partizanų kovas. Nors parašyta lengvu stiliumi, **ši svarbi knyga pateikia apibendrintą, nuodugnia archyvų analize pagrįstą laisvės kovų vaizdą.** Dėl temos opumo ji gali sulaukti priekaištų ir iš kairės, ir iš dešinės. Pirmieji bus nepatenkinti šia knyga apskritai, antrieji kad per daug pasikliaujama sovietiniais dokumentais, ypač dėl partizanų ir ištremtų žmonių skaičiaus. Bet abiem atvejais pagrindinė kritikos versmė būtų išankstinė nuostata, kurios nepaveikia nei racionalūs argumentai, nei konkretūs duomenys. Tačiau knyga pravers visiems norintiems susipažinti su šiuo išskirtiniu Lietuvos istorijos tarpsniu.

Būtų netikslu šią knygą laikyti vien istorijos vadovu. Ji labai praverstų ir pilietinio bei dorinio ugdymo pamokose. Per partizanų kovas itin ryškiai iškyla daugelis svarbiausių etikos problemų. Paminėsiu vos kelias. Kokia yra žmogaus pareiga savo tautai ir valstybei; ar pareiga joms aukotis svarbesnė negu pareiga rūpintis savo šeima? Ar partizanas turi dorovinę teisę savo veiksmais, pavyz-

KAS MOKYS GIEDOTI LIETUVOS HIMNĄ?

Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus metiniame pranešime atkreipė ypatingą dėmesį į patriotizmo stoką, o buvęs prezidentas Algirdas Mykolas Brazauskas pritarė, kad renginiuose Lietuvos himnas ne giedamas, o grojamas.

Iš tikrųjų, patriotizmas, Tėvynės meilės jausmas, kurį kai kas įvardija šeštuoju, motinos ir Tėvynės meilei prilygstančiu jausmu, prasideda nuo simbolių. Vaikelis tikriausiai išvysta motinos akis, atpažįsta jos balsą, pajunta jos rankų švelnumą, to paties vaikelio bundanti savo tautai ir jos valstybei sąmonė pamato savo vėliavą, herbą, išgirsta himną, gilnasi į jo žodžius. Tačiau Lietuvos Trispalvė net valstybinių švenčių proga daugeliui valstybinių įstaigų "nepopuliari", Lietuvos himną Lietuvos radijas, vadinamas nacionaliniu, tik vidurnaktį pagroja. Sovietinėje Lietuvoje sovietinį himną ne tik vidurnaktį, bet ir rytais transliuodavo. Tenka išgirsti renginiuose, kai vieni giesmininkai vietoj "Tegul saulė Lietuvoj tamsumas prašalina" gieda žodžius "Tegul saulė Lietuvos tamsumus prašalina", kiti taria "Lietuvos

tamsumas prašalina". O kas juos mokė giedoti himną? Kas vakarą ir rytą piliečiui primena savo tautą, Tėvynę, valstybę, kas jį ugdo patriotu?

Ne kartą per spaudą ir asmeniškai šių eilučių autorius bei visuomeninės organizacijos kreipėsi į Lietuvos radijo ir televizijos (LRTV) generalinį direktorių Kęstutį Petrauskį ir LRTV tarybos pirmininką prof. Romą Pakalnį su prašymu vakarais ir rytais per radiją transliuoti giedamą Lietuvos himną, tačiau užsispyrimas pasirodė neįveikiamas, sulauktas vienintelis "rimtai motyvuotas" atsakymas, kad Lietuvos radijas veikia ištisą parą, todėl užtenka "pagroti" himną vidurnaktį.

Apie LRTV (ypač TV) nacionalinį "spindesį" ir skurdą pelnytai rašoma spaudoje, daugelis nuolat labiau klauso "Žinių radijo". Būtų gera, kad "Žinių radijas", pasižymintis įdomiomis margaspalvėmis laidomis, patriotiška dvasia, parodytų sektiną pavyzdį Lietuvos radijui ir vidurnaktį 24-tą val. bei rytą 6-tą val transliuotų giedamą Lietuvos himną.

Gal visi išmoksime, gal visi drąsiau giedosime Tautišką giesmę.

Algimantas Zolubas

Laivės alėjoje prie fontano, netoli Metropolio viešbučio išdykauja Clevelando "Švyturio" šokėjai. Priekyje: Nick Hallal, Laura Tuljak, Alexa Narbutaitytė, Tadas Širvinskas, Aušrinė Širvinskienė. Antroje eilėje: Livia Raulinaitytė, Monika Čepulytė, Alytė Čepulytė, Alina Raulinaitytė, Eglė Širvinskaitė, Jūlytė Totoraitytė, Juliana Puškoriūtė, Emily Westman, Nijolė Pollock, Neris Klimaitė ir Katerina Stungytė.

Ričardo Širvinsko nuotr.

džiui, slapstydamasis ūkininko sodyboje, stumti į pavojų kitus? Ar ypatingomis sąlygomis tebegalioja tokios dorovinės normos, kaip nemeluok, nežudyk, nesižudyk; o jei ne, kodėl? Ar ypatingų talentų - politinių ar literatūrinių - turėjimas didina ar mažina žmogaus atsakomybę už tautos likimą? Pilietinio auklėjimo dilemos atiskleidžia panašiu aštrumu. Dorinio ir pilietinio ugdymo kursams visada gresia per didelis abstraktumas, atsiribojimas nuo gyvenimo, knygiskumas. Šiame vadovėlyje apstu konkrečių pavyzdžių diskusijoms.

Pati autorė Nijolė Gaškaitė-Žemaitienė - nėra viena iš tų, kurie pradėjo rūpintis Lietuvos valstybingumu tik komunizmo

saulėlydyje, kai nebebuvo pavojinga prabilti apie nepriklausomybę. Dar 1955 metų rudenį ji kartu su kai kuriais Pandėlio vidurinės mokyklos moksleiviais susibūrė į grupelę, platinusią lapelius ir leidusią laikraštėlį "Laisvės balsas". Būdami studentai, jie sukūrė organizaciją "Laisvė Lietuvai", 1958 metais paminėjo Vasario 16-ąją iškeldami trispalves Kaune ir Vilniuje. Bet KGB netrukus išaiškino organizaciją. Liepos pabaigoje Nijolė Gaškaitė buvo nuteista septyneriems metams laisvės atėmimo. Prasminga, kad pirmąjį vadovėlį apie partizanų kovas parašė žmogus, nesusitaikęs su netiesa ir nukentėjęs dėl laisvės troškimo.

NAUJOS TRADICIJOS RAUDONDVARIO PILYJE -
KAUNO RAJONO MERO INAUGURACIJA

Kažin ar senosios Raudondvario pilies sienos dar mena tokias šaunias iškilmes. Ir tikrai, Valstybės dienos išvakarėse čia susirinko per 200 garbingų svečių. Tai ne tik Kauno rajono savivaldybės Tarybos nariai, administracijos tarnautojai, seniūnai, bet ir keletas Lietuvos Respublikos Seimo narių, Kauno miesto meras Andrius Kupčinskas bei apskrities rajonų merai, apskrities viršininkas Romualdas Morkevičius ir daug kitų ne mažiau žinomų bei svarbių mokslo, švietimo ir kultūros atstovų. Šiek tiek pavėlavęs, prie visų prisijungė ir pats Lietuvos Respublikos Seimo pirmininkas Viktoras Muntianas.

Kaip iškilmių vieta, taip ir proga buvo tikrai neeilinė – Kauno rajono mero Valerijaus Makūno inauguracija, įteikiant dailininko Aloyzo Janušausko specialiai iš aukso ir nikeliuoto vario pagamintas puošnias regalias – mero grandinę su Kauno rajono herbu. Tokia iškilminga mero inauguracija rajone - pirmoji. Norėtusi, kad tai virstų tikrai gražia ir prasminga tradicija.

Aidint maršui, į didžiąją salę buvo įneštos Lietuvos ir

Kauno rajono vėliavos. Vėliau taip pat iškilmingai buvo atneštos ir mero regalijos, kurias, talkinant Raudondvario Šv. Kūdikėlio Jėzaus Teresės parapijos klebonui dekanui kun. Augustinui Paulauskui, pašventino Kauno arkivyskupo augziliaras vyskupas Jonas Ivanauskas. Merui regalias uždėjo vyriausias Kauno rajono savivaldybės Tarybos narys Irenijus Šmidtas.

Prisiekdamas meras pažadėjo gerbti ir vykdyti Lietuvos Respublikos Konstituciją ir kitus įstatymus, laikytis savivaldybės Tarybos reglamento, sąžiningai eiti mero pareigas ir būti visiems teisingas, savo veikla ir žiniomis tarnauti šio krašto žmonių gerovei ir ateičiai. Davęs prisaiką, meras čia pat pasirašė raudondvariečiams labai svarbų potvarkį dėl kultūros paveldo – Raudondvario dvaro pilies – išsaugojimo ir pritaikymo Kauno rajono bendruomenės reikmėms. Jame rašoma: "...siekdamas išsaugoti Raudondvario dvaro pilį ir pritaikyti ją Kauno rajono bendruomenės reikmėms, Kauno rajono savivaldybės administracijai

n u r o d a u:

1. Parengti bendradarbiavimo sutartį su Lietuvos žemės ūkio universitetu ir Lietuvos žemės ūkio universiteto Žemės ūkio inžinerijos institutu;

2. Dalyvauti Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos struktūrinių fondų projektų dėl Raudondvario dvaro pilies išsaugojimo rengimo procese;

3. Parengti ir teikti svarstyti Kauno rajono savivaldybės tarybai priemonių planą dėl Raudondvario dvaro pilies pritaikymo Kauno rajono bendruomenės kultūros renginiams, pažintiniam ir kultūriniam turizmui."

Ką gi, padaryta gera pradžia. O ir darbų, kur pirštu dursi, ten jų dešimtys, tiek lauke, tiek ir viduje laukia. Kalkiniais dažais nudažytos sienos ne vieno svečio tamsų kostiumą nemaloniai "papuošė". Žinoma, gal kai kam tai atrodys tik smulkmena, tačiau daug svarbiau, kad yra vilties sulaukti tokių laikų, kai bet kuri šventė čia bus visomis prasmėmis šventiška.

Ilgai tęsėsi naujam merui skirti sveikinimai, buvo išsakyta daugybė palinkėjimų, įteiktos gėlių puokštės ir simbolinės dovanos. Sveikintojai

Dešinėja prie stalo sėdi Kauno rajono meras Valerijus Makūnas.

Dr. Leono Milčiaus nuotr.

nepamiršo gėlėmis apdovanoti ir iškilmėse dalyvavusios mero motinos Valentinos bei žmonos Aurelijos.

Po sveikinimų V. Makūnas kartu su buvusiais ankstesniais Kauno rajono merais – Petru Mikelioniu, Vidmantu Vitkausku, Valerijonu Senvaičiu, Donatu Jankausku ir Leonardu Gineika – Raudondvario dvaro parke pasodino ažuoliuką. Tai dar viena graži tradicija, kuri reiškia, kad senajam parkui tikrai lemta gyvuoti ir atjaunėti.

Tuo inauguracijos šventė nesibaigė. Skambant muzikai, susirinkusieji dar ilgai apžiūrino Juozo Naujaliao memorialinį muziejų, pilyje nuolat veikiančią dailininko Konstan-

tino Žardalevičiaus tapybos darbų ekspoziciją, o prie vaišių stalo tęsėsi nuotaikingos kalbos, sveikinimai ir linkėjimai ne tik mero inauguracijos, bet ir už kelių dienų numatomos Karaliaus Mindaugo karūnavimo – Valstybės dienos proga.

Labai norėtusi tikėti, kad iškilmingą rajono mero inauguraciją ne tik ilgai prisimins daugelis dalyvavusių, bet išvelgs joje ir naują prasmę – daug didesnę valdžios atsakomybę žmonėms, savo kraštui, jo istorijai. Ką gi, ateina laikas ir naujoms tradicijoms. Gerai, kai jos kuriamos tokios gražios ir prasmingos.

Dr. Leonas Milčius, Lietuvos nepriklausomybės Akto signataras

“LIETUVIŲ TAUTOS – LIETUVIŲ
KALBOS LIKIMAS”

Dr. Algimantas Liekis

XXXI.

Iš dalies tai patvirtina seną tiesą, kad lietuvis yra atsparus smurtui, bet jis palyginti lengvai pasiduoda aukštesnės kultūros, turtingesnio žmogaus ar tautos poveikiui; juk kaip ir buvusios Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdantieji, pirmiausia bajorai, perėmė lenkų kalbą ir kultūrą, nugyveno valstybę ir pavertė ją vos ne Lenkijos provincija, tapusia lengvai pasiekiamu grobiu Rusijos imperijai. Lietuvių broliai prūsai, atsidūrę vokiečių valdžioje, visą laiką stengdamiesi išlikti “lojaliais” jai, būti gerais piliečiais, suvokietėjo ir, prardę tautinę savimone, amžiams žuvo kaip tauta.

Žinoma, lietuvių surusėjimas buvo menkesnis negu suanglėjimas ir todėl, kad Rusija visais laikais smurtu norėjo surusinti, persekiojo tautines organizacijas, tad dažnas lietuvis ir okupuotoje Lietuvoje, ir atsidūręs Rusijoje bent savo dvasioje priešindavosi ir puoselėjo mintis grįžti brangiojon Tėvynėn, kurioje, beje, beveik vi-

sais laikais ir gyvenimas buvo geresnis negu pačioje Rusijoje. Tačiau vokiečių okupuotoje M.Lietuvoje gyvenimas buvo geresnis negu “rusų Lietuvoje”, tad dar ir tai lėmė, kad mažalietuviai beveik nesistengė susijungti su didžialietuviais, neretas jų mėgdavo pasididžiuoti tuo, kad kalba vokiškai. Be to, prisidėjo ir tai, kad mažalietuviai buvo perėmę kitą religiją – protestantizmą, kurių nemaža dalis anais laikais į katalikus žiūrėjo pašaipiai, kaip ir katalikai į protestantus.

Tačiau grįžkime prie savo tautiečių, atsidūrusių Amerikoje. Pirmiausia daugelis lietuvių tame krašte buvo nustebinti tenykščių laisvių ir galimybų – važiuok kur nori, dirbk, kurk kokias nori organizacijas, leisk kokius nori laikraščius, jeigu tik nesikėsini į valdžią, turi pinigų. Bet tos galimybės, kaip ir kaip būtų paradoksalu, kaip tik ir padėjo greičiau “suanglėti” – padėjo naujai atvykusiems greičiau adaptuotis svetimame krašte, primiršti

Tėvynę ir tapti ... amerikiečiais, gauti JAV pilietybę. Be to, būti klusniems kiekvieną atvykėlį įpareigojo ir minėtoji “Lietuvių charta”, kurios 13 punktus nurodė, kad lietuvis turi būti “lojalus savo gyvenamajam kraštui” (Jeigu lietuviai okupuotoje Lietuvoje būtų laikęsi tos Chartos, tai niekada jokios Nepriklausomybės nebūtų išsikovoję).

Tad išeiviai neatsitiktinai vos ne visais laikais bet kokį ji savo didesnę susirinkimą pradėdavo ir pradeda Amerikos himnu, JAV vėliavos pakėlimu ir tik po to pagiedama ir Tautinė giesmė ar pakabinama Lietuvos Trispalvė. Tuo dažniausiai norima parodyti, kad susirinkusieji yra tik Amerikos piliečiai ir JAV interesų gynėjai. (Lietuvoje kad ir nuožmiausios okupacijos metais, SSRS himną jei ir užtraukdavo, tai tik LKP suvažiavimuose ar kita okupacinės valdžios organizuota proga). Beje, siekimas pasitarnauti JAV būdavo pabrėžiamas ir beveik visų lietuvių susivienijimų, draugijų, net lietuvių partijų įstatuose. Žinoma, tai primindamas nenoriu sumenkinti išeivijos, parodyti jos kaip prisitaikėlės. Didelė dalis išeivijos iš tikro jautė ir jaučia padėką ją priglaudusiam ir sudariusiam sąlygas dirbti ir uždirbti kraštui, leidusiam organizuoti savo

veiklą. O kaip tik dėl jos, dėl to daugelio pastangos nusipelno didelės pagarbos. Ir, suprantama, daugelis išeivių savo veikla nenorėjo ir nenori prisidėti prie greitesnio tautiečių “suanglinimo”.

Bet čia ir yra išeivių tragedija: norėdami įsitvirtinti svetimame krašte, tapti tos šalies piliečiais, jie ir turėjo perimti ir tos šalies vyraujančią kalbą, kultūrą, o dėl to ėmė tolti nuo savosios kalbos ir kultūros, nuo savo, kad ir labiausiai mylėtos Tėvynės. O jau gimusiems toje, naujoje šalyje, ji jau buvo ištikro gimtinė ir neretam atrodė ir atrodo naiviomis tėvų ar senelių kalbos apie meilę jų Tėvynei, būtinumą mokytis lietuvių kalbos, kuria tik savo namų virtuvėje gali susikalbėti. Nors žodžiais nemaža dalis ir jų pasisakė ir pasisako už pareigą mylėti Lietuvą, būti lietuviais, o kol dar Lietuva buvo okupuota ir dažnai garsiai skelbdavosi, kaip ir jų tėvai ir seneliai, kad kai tik ji atgaus Nepriklausomybę, tai nė minutės ilgiau nebegyvens toje Amerikoje, ir lėksią, plauksią į tą mintyse išsvajotąją, dažnai prie vaišių stalų ilgesingai apkalbėtąją Lietuvą.

Tačiau Lietuva išsikovojo Nepriklausomybę, o tautiečiai laisvajame pasaulyje pa-

sirodė, kad neturi net jokių parengtų planų, kaip tą Laisvę atgavusi Lietuva turėtų tvarkyti savo ūkį, kultūrą, mokslą, neprilėkė ir patarėjų tik keletas pensininkų atplazdėjo. Tad, gal būt, teisūs ir tie, kurie sako, kol buvo okupuota Lietuva, nemažai daliai ir išeivijos buvo gera proga pademonstruoti savo organizacinius sugebėjimus ir patriotizmą, organizuojant susirinkimus, mitingus, piketus prie SSRS ambasadų, rašant memorandumus ar pan. Bet Lietuvai tapus Nepriklausoma, daugelis veikėjų tarsi prarado ir lietuviškai veiklai prasmę, būtinumą dar ginti lietuvybę, nes nebėlio ir dėl ko ir kam demonstruoti savo principingumą, atskleidžiant “soviėtų” ir jų “tarnų” raudonas užmačias ar pan.

Iš dalies, atrodo, dabartinė aktyvioji išeivijos dalis pateko į panašią situaciją, kaip ir XX a. pirmųjų dešimtmečių išeivija, kuri ilgai ir įvairiausiais būdais kėlus, reikalavusi lietuvių tautai teisės atkurti savo valstybę, bet kai po Pirmojo pasaulinio karo lietuvių Lietuvoje ta valstybė buvo sukurta ir apginta, nesiveržė atgal į ją, pastebimai tada irgi buvo sumažėjęs išeivijos veiklumas ir pačioje Amerikoje, ėmė mažėti lietuviškos spaudos leidyba, paspartėjo “suanglėjimas”.

(Bus daugiau)

RENGINIŲ KALENDORIUS

RUGSĖJO 1-2 d., ŠALFASS Golfo turnyras, Renaissance Quail Hollow Resort, Painesville, OH. Rengia Clevelando lietuvių golfo klubas.

RUGSĖJO 9 d., 11:30 v.ryto Šv. Jurgio parapijos gegužinė parapijos sodyboje.

LAPKRIČIO 11 d. nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. – Šv. Jurgio parapijos Rudens šventė.

LAPKRIČIO 17 d., šeštadienį, 6 v.v. – “EXULTATE” choro 25-mečio koncertas.

2008 m. kovo 30 d., sekmadienį – Atvelykio stalas Dievo Motinos parapijoje. Rengia vyr. skaučių “Židins”.

**Rugpjūčio devynioliktą dieną,
sekmadienį, įvyks**

***DIRVAI* paremti gegužinė po stogu
Tautiniuose Namuose.**

**Pradžia 12:30 val.p.p.
Lietuviški pietūs, kava, vynas, saldumynai.
Veiks turtinga loterija.
Įėjimas auka 12 dol.
Visus apylinkių lietuvius
maloniai kviečiame dalyvauti.**

Rengia Tautinės S-gos Los Angeles skyriaus valdyba

**Sunkios ir ilgos ligos iškankintas,
Amžinam poilsiui iškeliavo**

**A. † A.
BRONIUS PEČIULIS**

Giliai užjaučiame jo sūnų, Los Angeles Lietuvių tautinių namų pirmininką ALOYZĄ PEČIULĮ ir jo šeimą, bei artimuosius.

Tautinių Namų Valdyba

Reiškiamo gilią užuojautą

**A. † A.
VYTO RAČKAUSKO**

žmonai, mūsų brangiai sesei ELZEI, giminėms ir artimiesiems netekusiems brangaus VYTO.

*Kartu liūdime su seseriška meile
Vyr. skaučių “Židins”*

(Atkelta iš 7 psl.)

DRAUGYSTĖS...

Mokytojų seminaras

Seminare dalyvavo visi į “Draugystės tilto” renginius atvykę lituanistinių mokyklų mokytojai (30 dalyvių). Buvo svečių, lektorių iš Lietuvos ir Vokietijos Vasario 16-osios gimnazijos.

Seminaro pradžioje pranešimus padarė švietimo reikalų komisijų atstovai iš Airijos, Didžiosios Britanijos, Vokietijos ir Ispanijos. Jie trumpai pristatė lituanistinio švietimo padėtį jų šalyse.

PLB Valdybos švietimo komisijos pirmininkė Loreta Paulauskaitė išsamiau pristatė šios komisijos atsiradimo aplinkybes, jos uždavinius, jau nuveiktus ir planuojamus darbus. Ji paminėjo, kad šiuo metu pasaulyje veikia 200 lituanistinių mokyklėlių, kuriose dirba maždaug 400 mokytojų. Jau pradėtas įgyvendinti projektas “Šašiuvinis: Mano šeimos medis”. Tęsimi kiti darbai: rengiama duomenų apie lituanistinėse mokyklose dėstančius mokytojus bazė, skelbiami įvairūs konkursai, mokytojų kvalifikacijos kėlimo seminarai, skatinamas bendradarbiavimas tarp mokytojų.

TMID Lituanistinio švietimo poskyrio vedėja Daiva Žemgulenė perskaitė pranešimą “Ryšio su užsienio lietuvių švietimo srityje palaikymas”. Jos pranešime buvo pateikti duomenys, kiek projektų remia TMID, kokias lėšas skiria, kad jie būtų įgyvendinti, kokiais būdais palaikomi ir plėtojami ryšiai.

Direktorius Andrius Šmitas trumpai, bet išsamiai supažindino su Vasario 16-osios gimnazijos veikla. Pasisakė dvi gimnazijos lietuvių kalbos mokytojos Bronė Lipšienė ir Emilija Meikienė, Kuratorijos pirmininkas Rimas Čuplinskas. Buvo prieita bendros nuomonės, kad naudojant puikią gimnazijos mokymo, ugdymo bazę, būtina rengti gimnazijoje

lituanistinių mokyklėlių mokiniams lietuvių kalbos intensyvaus mokymo kursus – stovyklas.

Labai vertinga, naudinga, informatyvi ir įdomi buvo VU Filologijos fakulteto Lituanistinių studijų katedros lektorės Joanos Pribušauskaitės paskaita “Komunikacinio kalbos mokymo ypatumai”. Mokytojos čia galėjo pasisemti ne tik patirties, žinių, bet ir naujų idėjų, kurias galėtų sėkmingai įgyvendinti, dirbdamos savo lituanistinėse mokyklose.

Naudingi buvo ir du pranešimai, skaityti mokytojų Nijolės Jankauskienės (Londono “Švyturiukai” l. m. vedėjos) “Darbas grupėje su skirtingo lietuvių kalbos mokėjimo lygio vaikais” ir Reginos Molinos (Švedijos “Saulės” l. m. vedėjos) “Lituanistinės mokyklos darbo organizavimas”, nes jos kalbėjo, remdamosi savo darbo patirtimi.

Seminaras baigėsi diskusija “Lituanistinių mokyklų problemos ir jų sprendimo būdai”. Ją vedė PLB Valdybos švietimo reikalų komisijos pirmininkė Loreta Paulauskaitė. Kiekviena diskusijos dalyvė turėjo galimybę išsakyti labiausiai slegiančias savo mokyklos bėdas. Svarbu ne tik patraukti mokinius į lituanistines mokyklėles, bet ir juos ten išlaikyti. Panašiai yra ir su mokytojais – juos taip pat reikėtų skatinti, motyvuoti, kad jie šio darbo ne tik imtųsi, bet jį ir tęstų. Todėl čia nemažą vaidmenį vaidina mokytojų skatinimas pinigėmis premijomis. Finansavimo klausimu buvo skirtingų nuomonių: vienos pedagogės mėliai skiria šiam darbui savo laisvalaikį ir lėšas, o kitos mano, kad sunkus pedagogo darbas yra vertas atlyginimo. Gerų norų nepakanka ir ne visos mokytojos gali, net ir norėdamos, dalį savo asmeninių lėšų skirti mokyklėlės veiklai. Ne visos tokias lėšas ir turi.

Elena Aronštamenė, Mokytojų seminaro sekretorė

Akimirka iš Clevelando žvejotojų klubo išvykos. Šis vienetas kuris veikia kaip “Litts Anglers Club” šias metais organizavo išvyką į McGillivray Lake, Chapeau Quebec, Kanada. Dalis žvejotojų klubo narių “poilsio metu” (iš k.): sėdi Duhiggas, E.Vasilavičius, T.Vehara, B.Butkus, pirm. A.Balas, R.Žiedonis, S.Butkus. Stovi – V.Mekeša, L.Furmanavičius, V.Degutis, L.Giegerickas.

D.Berry nuotr.

DIRVAI AUKOJO

F.Kantautas-Masiokas,	
Alberta Can.	200
R.I.Bužėnas,	
Henderson, NV	105
N.Kersnauskaitė,	
Euclid, OH	100
A.Mažeika,	
Marina Del Rey, CA	100
A.Pautienis,	
Richmond Hts., OH	100
S.Šimoliūnas, Detroit, MI	76
S.Korius, Santa Monica, CA ..	50
G.Pauliukonis, St. Pete., FL ...	50
V.Gruzdis, Euclid, OH	30
V.Janulaitis, Oak Lawns, IL ...	30
A.Markevičius,	
Santa Monica, CA	30
A.Balas,	
Richmond Hts., OH	25
J.Gudėnas, Euclid, OH	25
L.Jurskis, Fair Haven, NJ	25
A.Stempužis, Clev., OH	25
Prel. J.Urbonas, Lemont, IL ...	25
R.Sakienė, Glendale, CA	23
J.Maurukas, S.Pasadena, FL ..	22
D.Auštras, Braintree, MA	20
M.Mikonis,	
Richmond Hts., OH	20
J.Miškinis, Chicago, IL	20
V.Miškinis, Cleveland, OH	20
N.Von Kiparski,	
Montvll., OH	20
R.Zavodny,	
Maple Hts., OH	20
A.Janciukas, Coldwater, MI ..	15
J.Kisielius,	
Daytona Bch., FL	15
O.Kremeris, La Grange, IL	15
I.Petokas,	
Newport Bch., CA	15
K.Šiupinytė-Hill,	
Concord OH	15
A.Andrašius,	
Chesterld., OH	11
J.Biliūnas, Mentor, OH	10
B.Gedvilienė, Wlby., OH	10
P.Jokubka,	
St. Petersburg, FL	10
L.Jurkūnas, Countryside, IL ..	10
A.Luža, Cleveland, OH	10
V.Plečkaitis, Richmond, OH ..	10
E.Taggart,	
Albuquerque, NM	10
O.Žygienė, Clev., OH	10
V.Rociūnas,	
Independence, OH	6
B.Kremeris, Orland PK., IL	5
B.Valiukėnas,	
Dearborn Hts, MI	5

*Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame*

ATSIŪSTA PAMINĖTI

I LAISVĖ

2007 N. J. J. J. J.

2007 N. J. J. J. J.

Žurnalo viršelyje kapi-
tono Jono Noreikos nuotrauka,
kuris aktyviai dalyvavo Lietu-
vos laisvės veikloje. 1943 m.
Gestapo buvo suimtas ir iš-
vežtas į Stuthofo koncentraci-
jos stovyklą. Baigiantis karui
galėjo sugrįžti į Lietuvą, bet už
rezistencinę veiklą, už ryšius
su partizanais 1946 m. buvo
suimtas ir 1947 m. sušaudytas.

CNC MACHINISTS
A LAKE COUNTY COMPANY
IN NEED OF EXPERIENCED
CNC MILLING SET-UP &
OPERATORS. CALL TOM
AT 440-951-9972

JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai
936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095
Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsnama,
teikianti jaukią atmosferą ilūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

Užkastas Tuskulėnuose. Jo
palaikai buvo atpažinti ir 1997
m. iškilmingai palaidoti An-
takalnio karių kapinėse. “Į
Laisvę” leidžia Lietuviškų
studijų centras Čikagoje.
Talkina “Į Laisvę” fondo
lietuviškai kultūrai ugdyti
Lietuvos filialas. Redaktorius
Vidmantas Vitkauskas. Žur-
nale dr. Kazys Ambrozaitis
mums primena labai svarbų
mūsų tautos įvykį prieš 66
metus – lietuvių tautos suki-
limą birželio 22 ir 23 dienomis.
Sukilimo 66-ųjų metinių
– Lietuvos nepriklausomybės
atkūrimo minėjimas įvyko
Kaune karininkų ramovėje.
Paskaitą “1941 m. birželio su-
kilimas – tautos valios vykdy-
mas”, skaitė dr. J. Jankauskas.
Buvo rodomas dokumentinis
filmas “1941 metų birželio
sukilimas”. Tačiau užsienio
lietuviai tą sukaktį praleido
tylomis. Tylėjo ir mūsų spau-
da. Tarp daugelio spausdina-
mų vertingų straipsnių, skai-
tome ir Vidmanto Valiušaičio
“Kas ką gadina – valdžia
žmones ar žmonės valdžią?”

Lietuvos valstybinio ope-
ros ir baleto teatro birželio
mėnesio žurnalo viršelyje solis-
tas tenoras Audrius Rubežius,
kuris šią vasarą Trakų pilyje
dainavo V. Klovos “Pilėnų”
operoje pagrindinę partiją. Apie
jį Dalia Sverdiolienė rašo, jog
jis “scenoje jaučiasi kaip na-
muose”. Jis ir Lietuvių operos
Čikagoje “Pilėnų” spaktaklyje
atliko A. Rūtenio vaidmenį.
Žurnale įdomūs straipsniai apie
bendrą Paryžiaus ir Lietuvos
operos pastatymą “J. S. Bacho
pasija pagal Joną”, pasaulyje ži-
nomo maestro Rostropovi-
čiaus, kuris prie Berlyno sienos
grojo, pasisakymas apie Bachą,
Lietuvos operos teatro gene-
ralinio direktoriaus Gintauto
Kėvišo diskusijos su Laima
Vilimiene, Daiva Parulskiene ir
“Bravissimo” redakcijos nare
Živile Ramoškaite apie lietu-
višką repertuarą. G. Kėvišas
labai aiškiai pasisako, kad lietu-
vių kūryba turi būti remiama ir
skatinama. Jis norėtų, kad “lie-
tuvių kompozitoriai, kaip ir jų
kolegos Vakaruose, geriau su-
prastų teatro specifiką, įsisa-
monintų, kad pateikus partitūrą
kūrinio kelias į sceną tik pra-
sideda. Kad išvystume koky-
bišką pastatymą, reikia įdėti

Vilniuje, Karveliškų ka-
pinėse, per šias Vėlines turėtų
iškilti grakštus paminklas čia
palaidotiems keliems šimtams
Lietuvos politinių kalinių ir
tremtinių. Jau užbaigtą devy-
nių metrų aukščio paminklą
skulptorius Gitenis Umbrasas
liepos 20 d. pristatė Vilniaus
merui Juozui Imbrasui ir vice-
merui Algirdui Paleckiiui.

Kaip Eltai sakė G. Umbrasas,
prieš pusantų metų pradėtas
kurti paminklas vaizduoja

labai daug darbo”, - kalbėjo dir.
G. Kėvišas.

Lina Stankevičiūtė aptaria
Kauno valstybinio muzikinio
teatro spektaklį vaikams “Voro
vestuvės”. Žurnalas iliustruoja
nuotraukomis iš operos ir
baleto spektaklių, ypač malonu

matyti Ireną Zelenkauskaitę
Puccini operoje “Madama But-
terfly”, kuri šį pavasarį daina-
vo ir Lietuvių operos “Vienos
kraujo” spektaklyje. Žurnalas
puikus ir kokybe nieko ne-
siskiria nuo garsiųjų pasaulio
teatrų leidžiamų žurnalų.

juodo granito angelą, rankomis
užsidengusį veidą, o jo spar-
nai - į dangų sminganti aštri
dalgio geležtė.

Būsimo paminklo vietoje
Karveliškėse prieš metus buvo

įmūryta kapsulė su istoriniais
faktais iš Tarptautinės komisi-
jos nacių ir sovietinių režimų
nusikaltimams Lietuvoje įver-
tinti.

LGITIC

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima trečiadieniais
10:00-11:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.
Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis dr. Giedrė Kumpikas, 82-32
Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718)
479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

P.S. TIRE Inc.
Complete Front End Service
481-5397
New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts,
Mufflers, lube oil and Filter
• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire Hall
OPEN
Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm 866 E. 260 th St.
Sat.: 8 am to 4 pm Cleveland, Oh. 44119
Paul Stefanac

Jeigu planuojate pirkti arba parduoti namą,
prieš priimdami galutinį sprendimą apsilankykite
šiose interneto svetainėse, arba paskambinkit
LINUI MULIOLIUI - 216-387-3204
linas@fixlerrealty.com
www.ClevelandHousingMarket.com
www.LyndhurstOhioHomes.com
www.Euclid-Homes.com
www.Richmond-Heights-Homes.com
www.MayfieldHomes.net
www.Pepper-Pike-Homes.com
www.SouthEuclidHomes.com
www.Beachwood-Ohio-Homes.com
www.FixlerRealty.com
Fixler Realty Group, Inc.
Linas Muliolis - Mob. Tel. - 216-387-3204

TAUPA
LITHUANIAN CREDIT UNION

SAVI PAS SAVUS
KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.
Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.
Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.
Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)